

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Elofizetési arak:
Helyben: Negyedévre 3 korona.
Egész évre 12 " "
Vidéken: Negyedévre 5 " "
Egész évre 20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A nemzeti zászló.

— szept. 21.

Megint zászlósértés. Mint régen a vármegyék gravamenjei, úgy ismétlődnek egyre sűrűbben nagy Magyarországon a zászlósértések. Alig zugott végig a hazán a zokszó valamelyik sárga gyülettől fekete lelkü nemzetiségi izgató gattete fölött, már újra más helyen harsog a felháborodás nemzetünket gyalázó, lobogónkat tipró, cimereket bántó cselekedett miatt.

Mi pedig, a nagyképu közvélemény, ilyenkor szörnyűségesen kiabálunk s világgá kürtöljük, hogy itt meg ott így meg úgy elverték, kidobták, megbubozták az ünneprontó gonoszokat; nemzeti zászlónk megsértőivel pedig kegyetlenül elbánik majd a büntető hatóság.

Ugy tetszik nekem, hogy ez a folyton ismétlődő láрма sok egy kissé; Ellenben a sujtó kéz villámai csak a festett szinfalak vászna mögött cikáznak. Ettől az ütéstől ugyan egy szikrát se benuul meg a vétkes.

Azt gondolom, a zászlósértőt szigorubban kellene büntetni. Még pedig rendszeresen, törvény szerint, kivétel és irgalom nélkül, mint a hogy alaposan ruházzák a vizes lepedőt minden hadonázó atyafira, aki kapatos állapotban egy-két durva szóval hatóság ellen való erőszak bünébe esni nem átalott.

Meg kell éreznie a törvény sujtó erejét a zászló-sértőnek; azonban nem kell az esetekből folyton folyvást országos hühót csinálni.

Egy kicsit méltatlan a hazához az a hazaszeretet, a nemzethez az a nemzetimádás, mely ugyszólván abban merül ki, hogy mint nyul a kopóra, szüntelen futva les a nemzeti sérelmekre, midön hazaárulókról lehet panaszkodni és a nemzet arcuerverői mián riadozhat a kürt.

De kérdem, vajjon ha józan uri ember részeg barmot lát az uton, nem tér-e ki előle? Avagy talán beleköt s aztán fut a társas körbe, hogy irtóztató haraggal felpanaszolja, mily aljas módon bántotta meg őt egy ténfergő kocsis?

Nem, magyarok, véreim, nem jól van ez így!

Tulságosan sokszor emlegetjük, hogy itt meg ott nemzeti lobogónkat a sárba tiporták, csak azért, hogy minél hangosabban védelmére kelhessünk.

Hát pedig ez a piacra szaladgáló hősi védelem nem sokat ér.

Helyezzük inkább a három színű zászlót, nemzeti szentségünket, magasabbra, a hódolat égbe nyuló oltára fölé, ahová a köznapi sár és por nem egyhamar ér föl.

Nagyon sokat dicsekszünk, hanemha többet nem jajgatunk.

Ha valamelyik katonazenekar a Rákóczit huzza s e vérforraló dalmok ütemére lépked végig utcáinkon a honvéd, már ezt eseménynyé fujjuk fel és az ujságban hasábos himnuszokat zengünk a merész katonáról, aki ezt így megcselekedte. Pedig az egész oly természeteszerű dolog, hogy észre se szabadna venni s a mikor egy kötelességtudó ezredesztalunk, nemzetünk becsét szállitják alább.

Még feltünőbb tüzes hősök.

REGE REGÉLI . . .

Kossuth Lajos századik születésnapján.

Irtá: Szávay Gyula,

(Elmondta a szerző a szegedi Kossuth-ünnepen.)

Rege regéli: egyszer egy időben Dúsak között egy szegény ember élt. A sok dúsak volt minden java bőven, A szegény meg csak nézte az eget. Imádkozott s napestig remegett A szükiesen mért mindennapiért.

S szóltak hozzá, álmában arra járván, Fehér szárnyakkal páros angyalok: „Egy fáeska nő fel udvarodban árván, Apold e fát, mert tudd meg: valaha Arany gyümölcsöt hoz majd ez a fa. S minden szomszédod irigyelni fog.”

És nőtt a fa és egyszer egy tavasszal Elboritá sok vérvörös virág, S állt a szegény alatta boldog arecal, Mert kincsét bár még elvevé a nyár, Arany gyümölcsét látta érni már S irigylé érte az egész világ . . .

*

Rege regélje s ember csak beszélje: En látom, látom ezt a csodafát! Villám ütötte, fejsze nem kimélte, Irtá erőszak tűzzel a tövét, — Első virágát vihar verte szét, De áll s ma földjét büszkén nézi át.

Kis portánkon, dombján sok ősi romnak, E nagy fa zöldje nyujt élő reményt. Tiltott fája ez a Paradicsomnak S ugy vagyunk, mint az első emberek: A többiek tán nem is kellenek, Csak ez az egy fa, ez legyen miénk.

Lombja fölér az égboltozatáig S egy ország szivét fogja gyökere: A rege rajt is már valóra válik: Érett aranyszín ére-gyümölesei Kezdenek im alakot ölteni, S már hullanak a föld ölére le.

Száz éve, hogy jó angyalok nyomában A csodafának magva megfogant, S a gyümölesérést nem vártuk hiában: Mire megtért a század-forduló, Erelábakon egy egész légió Kossuth áll már honunk földén alatt.

Aranynál drágább hulló éregyümölesök, Melyekben Ó ujult alakot ölt, Csak hulljatok s ahova települtök, Vegyen körül hódolva ifju, vén, — És boldogságtól dobogó szivén Erdemjelekként hordozzon a föld.

Kit most száz éve lágy ölében anyja Dédelgetett, mint édes magzatot, Egy század méhén érebe átfoganva Foglalsz el sorra utcát és teret, S érzed ugy-e, hogy forróbb szeretet Anyád ölében sem ringathatott.

Villámos éjben majd egymásra néztek, Mikor az élet álomban pihen; Szelid menydörgés lesz beszélgetések S mi, álmódók, a szivünkhöz kapunk: Epen Csaba vezérről álmodunk S hadát keressük valamennyien.

S ha valamennyünk élete kilobban S nem lesz magyar több fegyverfogható, Ne félj hazám, akkor is nagy bajodban Isten csudája ugy intézi majd, Hogy elhárítja fejedről a bajt Ez ércsereg, e Kossuth-légió.

désünk a nemzeti zászló őrzése körül.

Nincs a mezőn annyi szöcske, ahányszor kiugrik a tulságosan cégerrel dolgozó hazafiság alkalmi bokraiból egy-egy ünneprontó zászlósértés.

Ez az örökös rémlátás és a legkisebb rendőri hírek nemzeti gravamenné való felfúvása igazán letokozása a nemzet értékének s a nemzeti zászló jelképes erejének.

Tűzzük valamivel magasabbra a nemzeti zászlót és nézen föl rá szemünk elmélyedőbb áhitattal.

Ne hallgatózzunk szakadatlanul, hogy innen avagy onnan nem hangzik-e fülünkbe zászlósértő káromkodás; legyünk kevésbé hősködő zászló-védelmzők, de a nemzeti zászlóról erősödjék meg lelkünkben a hit, hogy ahhoz fel csupán a mámoros diadaléret és büszke hódolat imája szállhat.

— szeptember 21.

— **A király és a Kossuth-ünnep.** Egy pár fővárosi ujság a Budapesten lefolyt országos Kossuth-ünnep alkalmából már megint csak azt látja leginkább, amit nem látott. Az emlékünnap az ország legkisebb zugolyában is zavartalanul magasztos, Kossuth nagyságához, a nemzet méltóságához illő volt. Az volt a székes fővárosban. Már most aztán előállnak a hivatásos varjak és káromni kezdenek: ez mért nem jelent meg? hát az mért bujt el? mért nem volt ennek

Ha ez megindul: a föld is megindul;
Dombok felháynak fehér csontokat;
Lekérezkednek újra tornyaikból
A szent harangok s gyilkot ontanak,
Végítélettről gyászdzalt konganak
S maga a mennybolt, az is leszakad!

Igy van megírva; ilyen mond felőle
Jövedőlest mi szívünknek a hit;
S járjunk vidáman a kereszteleire,
Míg jó anyánk szüli, állítja egyre
Szelid rónára, messzenéző hegyre
Az ő szerelmes ércmagzatait.

Piros örömben ragyog ma is arcunk,
A lobogóktól nem látunk eget,
Csengő kupák közt ősdallal viharzunk
S lelkünk körül, mely messze elesapong,
Titokzatosság szent varázsa zsong
Es minden ajk csak Téged emleget . . .

Fiúk, vigyázzunk! hagyjuk a dalt abba,
Más dalt funak a szelek odakint:
Harsona-hangon száll a hír riadva;
Kossuth Lajos megint a téren áll,
Bizonyosan honvédet verbuvál, —
Fiúk, előre! gyerünk oda mind! . . .

Apánk, ne félj! vér vizzé sose válik.
Hol lobogód leng, sereglünk oda,
Es ott leszünk egy szálig, mindhalálig.
Es lelkesedünk és mást lelkesítünk,
Ha kell, megint kaszát egyenesítünk, —
De regimented el nem fogy soha!

egyetlen szava sem? és hol rejtőzött ez meg az? Hát ez a hang, ez a minden nemzeti kegyeletből török-szakad politikai párt-tőkét csinálni, hogy az ország vezető államférfiait ütni lehessen, ez a mindig előtérbe nyomuló célzatosság igazán szármalmas. — Vajjon tudnak-e a panaszkodók az eseményekből világosan következtetni? Hiszen azt csak a vak nem látta meg, hogy a *Kossuth-ünnepeken a király is jelen volt.* Nem testében, de szellemében, jóságának sugaraival, engesztelődésének koszorújával, az alkotmányos böleség fenséges objektívásával megjelent ott, a hol a nemzet egyik legnagyobb fiának emlékére ünnepet szentelt. Avagy *Puky Gyula* főispánunk beszédében nem szólt-e hozzánk nyíltan a királyi szeretet? És mit jelent Pestvármegye diszgyülésén egy valóságos belső titkos tanácsos elnöklése, ha azt nem, hogy a király együtt érez nemzetével s minden egyéni áldozatra kész, csak hogy hűséges magyar nemzetének javát előmozdítsa. Ez a tanulsága a Kossuth-ünnepeknek drágább kincs, mint hogyha itt vagy ott egy-két drága mentegombbal több csillogott volna a szeptemberi nap enyhe verőfényében.

Az új képviselőház megnyitása.

Saját tudósítónktól.

Budapest, szeptember 20.

Az új képviselőháznak október 8-án leendő megnyitása tárgyában különböző verziók keringtek a lapokban. E híreszteléseknek vagy éppenséggel semmi, vagy csak csekély alapjuk volt. Fővárosi munkatársunknak alkalma volt e tekintetben illetékes helyen a valódi tényállást a következőkben megtudni:

Tanácskozások folytak Széll Kálmán miniszterelnök és Apponyi Albert gróf képviselőházi elnök között a képviselőháznak mily módon leendő megnyitása iránt. Mindkét államférfiu abban a véleményben volt, hogy az új parlament ünnepélyes megnyitása már megtörtént az ezredéves ünnepély történelmi nevezetességű ülésén és így külön megnyitó ünnepségnek ezuttal helye nem volna. Ennek következtében mindjárt az első ülés rendes formák között fog végbemenni, legfeljebb Apponyi fog rövid megnyitó beszédében a ház ottani tanácskozásának megkezdése alkalmából ennek jelentőségére utalni.

Tervben van azonban ünnepséget rendezni a zárkó letételénél, ami csak novemberben, tehát akkor fog megtörténni, amikor már a főrendiház is megkezdte üléseit és így a zárkóleteteli ünnepélyen az országgyűlés mindkét háza fungálni fog.

Itt említjük meg, hogy most már a végleges megállapodás szerint a jövő héten hétfőn, ha Apponyi Albert gróf akadályozva volna, így szerdán költözködik az elnökség és a háznagy, valamint a nagy iroda az új parlamentbe.

Apponyi Albert gróf Csávossy Béla háznaggyal ma újból megtekintette az új képviselőház összes helyiségeit és megtették a szükséges intézkedéseket.

Hét vármegye kincsei.

(Az iparkamarai vezetőség figyelmébe.)

Irta: Ifj. Rác Lajos.

— szeptember 21.

Megnéztük az ipar- és kereskedelmi-kamaránk muzeumát és örömmel és erős reménységgel telt meg a mi lelkünk. Ugy érezzük, hogy a kamarák végre kíválnak régi elszigeteltségükből és igazi hivatásukat fogják követni. Hét vármegye annyi bajjal küzdő ipara nevében mondunk a lelkes vezetőségnek köszönetet. De köszönetet kell mondanunk a fogyasztó-közönség nevében is, ama hölgyek és urak nevében, akikre bár nagyon is illik a Szávay panasza: osztrák rajtuk minden, de adassék nékiek engedelem, mert bizony mondom, szavunk közül ketten, ha tudtuk, hogy például florentin-szalma kalapot a hajdunánási gyárból ép oly finomat, de sokkal olcsóbban lehet kapunk, mint amilyet az osztrák sógor közvetít nekünk magas percent mellett.

Epen ide kapcsolódik be az, ami a muzeum megnézésekor eszembe ötlött és igaz ügyszeretettől kamaránk vezetőségének tisztelettel figyelmébe ajánlok.

Jól tudják Önök, hogy sok közmondás mellett immár az is esődot mondott: a jó bornak nem kell cégér! Kell ma-időben a legjobbnak is, különben az átkozott bieskanyitogató lőre elhűhözza a vevőit.

Ez az intézmény, mindönk büszkesége, áldásos célját, melyre hivatott, csak úgy éri el, ha lehető legszeleesebb körben közismert lesz, ha a közönség megszokja, hogy szükségletei kielégítésében ott tájékozódjék. Nem szabad, hogy olyan sorsra jusson, mint nagyon sok vidéki közhasznu intézmény, melyek csak tengődnek, mert alig törődik velük valaki.

E muzeumot mindég emlékezetébe kell hozni a közönségnek. Erre vonatkozólag kívánom ajánlani a következőket. A mi sajtónk pártkülömbőség nélkül híven támogat minden hazafias törekvést. Tegye meg tehát minden lap, hogy naponként feltűnő helyen, akár az újdonságok között, akár alsó hirdetés-szalagban közölje: Az ipar és kereskedelmi kamara iparmuzeuma nyitva naponta —től—ig.

A nemzeti ipar ennyi közmunkát elvárhat lapjainktól.

Másodsor: készíttessenek kisebb méretű pléhtáblákon hirdetések és azokat kávéházakban, ettermekben, várótermekben és általában oly helyeken, hol nagyobb közönség, köztük sok idegen szokott megjelenni, feltűnő helyen függeszték ki. Hiszem, hogy e két módszer sokat segít az iparmuzeum közismertté tételében.

Még egy megjegyezni valónk van. Örömmel hallottuk, hogy a muzeum tárgyai ott megrendelhetők. De ez nem elég. Tartaléktárgyakról kellene gondoskodni, kivált a vidéki iparosoknak kisebb tárgyaiból, amelyeknek külön megrendelése, kivált az átutazó közönségnek, alkalmatlan. Már eddig is több eset volt, hogy egyesek vásárolni akartak, de a kiállítók csak egy példányt adtak a muzeumba.

Különben öntudatos fejlődést kívánunk a már is nagyon értékes muzeumnak. Legyen hivatása magaslatán álló kamaránkkal együtt egészséges dobogó szive hét vármegye lüktető ipari életének!

A német trónörökös.

Németország és a magyarok.

— Saját külön tudósítónktól. —

— szeptember 21.

A hatalmas német birodalom ifjú trónörököse hét napot időzött nálunk Magyarországon. Igaz ugyan, hogy csak katonai okok vezérelték ide és talán jó részben udvariassági tény volt a rokonszenves szöke királyi sarjadék látogatása, mégis igen sok okunk van abban a meggyőződésben lenni, hogy látogatásának mély és maradandó következményei lesznek.

A külső megjelenésben, rokonszenves és benső tulajdonokban ékes királyfi magával hozta hatalmas atyjának a magyarokhoz való erős vonzódását, böles tapintatosságát és udvarias szívélyességét. Ugy ő, mint környezete nemcsak titkot nem csinált a magyarok iránt érzett rokonszenvéből, de valósággal tüntettek vele.

E sorok írójának alkalmá volt a trónörökös kíséretének egyik illusztris tagjával beszélgetni és e beszélgetés folyamán arról győződött meg, hogy a Vilmos császár által szított rokonérzés az egész német nemzetben mély gyökeret vert a magyarok iránt.

Ennek a jelentőségét még akkor sem lehetne kicsinyíteni, ha a magyar állam nyelvében is egységes volna, még kevésbé lehet akkor, a midőn fájdalom lelketlen izgatónak a nemzetiségek között elégedetlenséget szítanak és izgatnak a magyar állam és magyar kultúra ellen.

Az alldeutsch fészkelődésnek hazánkban már veszedelmes nyomaira bukkanunk. Az azelőtt minden izében hazafias svábok körében az alldeutschoknak sikerült a mételeyt elhinteni és még szerencse, hogy a magyar állam és a magyar társadalom idejekorán meglátta és felismerte a veszedelmet és iparkodott elejét venni.

De vajmi keveset érne minden törekvés, ha az agitátorok maguk mögött tudnák a német birodalom együttérzését és hatalmát. Maga a nép is előbb-utóbb elkábulna a hitegetések tövében gyökeredző hatalmi szférák hatásaitól.

De szerencsére a nagy német birodalom kormánya, nagyszerű császárával egyetemben régen meggyőződött arról, hogy az osztrák-magyar birodalom csak addig marad fenn és csak addig lehet rá mint teljesen megbízható szövetségesre számítani, míg Magyarország erős és független, mert Magyarország a leghűbb és legmegbízhatóbb támasza a hármasszövetségnek.

És hogy ez így van, arról e sorok írója személyesen győződött meg.

A német trónörökös illusztris kísérfője ugyanis szó szerint ismételte a fentírt szavakat, hangoztatván, hogy ez nemesak az ő nézete és meggyőződése, de így gondolkozik az egész német hivatalos világ.

Kicsiny nemzet vagyunk és teljesen magunkra hagyatva. Ezer vészszel és viharral állunk szemben a multban és jövőnk sem lehet egészen derűs szemekkel nézünk. Eme helyzetünkben nem lehet közömbös előttünk, mikép gondolkoznak felőlünk Európa hatalmasai és még kevésbé lehetünk közömbösök az iránt, hogy mikép illesztenek bele bennünket a kulturállamok sorába.

Kétségtelen, hogy Magyarország tekintélye hatalmasan emelkedett a leg-

utóbbi években a külföld előtt. Ezt a tekintélyt növelte Vilmos császárnak a budai várban öt év előtt elmondott nevezetes beszéde.

Hogy e beszéd nem volt üres szó, hanem tett, amelynek erős nyomai maradtak, napról-napra mindinkább bizonyul.

És amikor látjuk azt, hogy a császár nemes utóda hasonló gondolkodást tanúsít, hasonló nézeteket táplál Magyarországra iránt, mint hatalmas atyja, az csak lelkes örömmel tölthet el mindnyájunkat.

Az alldeutsch mozgalomnak nincs Németországban gyökere, csak bajt és kellemetlenséget szerez a német hivatalos köröknek, a melyek elítélőleg nyilatkoznak nyugtalanságuk felett.

Tanulhatnak belőle hazai németjeink és levonhatják a tanulságokat a melyek az ő boldogulásuk létalapját is jelentik.

Azt a szívélyes és barátságos frigyét, amelyet a kétbirodalom komoly fajai létesítettek, kormányai fenntartották, még bensőbbé tette a német trónörökös magyarországi látogatását.

Írántunk való rokonszenvét megerősödve viszi magával és rokonszenves egyénisége nemes gondolkozása mély nyomokat hagyott a mi lelkünkben.

Isten vezérelje őt hatalmas atyja nyomdokában.

A szultán életmódja.

Egy magyar ember a szultán háztartásáról.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 19.

Endrey Antal 48-as honvéd főhadnagy a világosi fegyverletétel után szintén Törökországba menekült, a hol néhány év múlva áttért a mohamedán vallásra. Később a szultán udvarába került, ahol 1898-ig szolgált kulcsári minőségben. Az öreg ur, aki a Kossuth ünnep alkalmára Konstantinápolyból Budapestre érkezett, — a többi közt — a következő érdekes részleteket beszélte el a szultán háztartásáról lapunk egyik munkatársának:

Abdul Hamid török szultán rendkívüli életmódot folytat. Csak hajnalban fekszik le s már 8 órákor felkel. Egész éjjel örökös lőtás-futás van lakásán, majd a rendőrségtől jó fontos jelentés, majd valami hivatalnok kap titkos megbízást, majd a sürgönyöket hordják széjjel. A szultán mihelyt felkelt, sötétszínű pongyolaruhát vesz fel s csak ünnepies alkalomkor ölti fel a stambulina nevű török diszruhát, vagy a katonai egyenruhát.

A reggeli ima után behozzák a reggelit, mely kivétel nélkül kávé, vaj és tojás. Ezután a szolgálattevő kamarás átnyújtja aláírás végett a különböző hivatalos iratokat, különösen a kinevezéseket. Erre jönnek a jelentések a különböző tartományokból kivonatokban s végül a diplomáciai iratok. Ez a munka átlag másfél órát vesz igénybe. Tizenkét óra tájban van a második reggeli, mely többnyire meleg peccsenye és még egy pár más étel.

Az ételneműeket a szultán számára külön szakács készíti, egy Ozmán bég nevű e célra kinevezett hivatalnok felügyelete alatt, kit azonban nem szabad a pleznai hőssel összetéveszteni, mint néhány lap tette. A hivatalnok lepecsételi az egyes tálakat s a pecsétet csak a szultán jelenlétében török fel. Egy másik hivatalnok megkóstolja az ételeket,

hogy biztos legyen a felől, nincsenek-e megmérgezve? Ezt a szertartást akkor is megteszik, mikor vendégek vannak, de akkor előbb s így nem a vendégek jelenlétében.

A második reggelizés után a szultán kávét iszik, melyhez Mokka-ból szállítják a moka-kávét s egy szívarkát szí el, melyhez ismét külön e célra természetik a baffot-dohányt. Erre pár óráig pihenni szokott. Délután három órákor ismét megjelenik a kamarás s a rendőrség titkos jelentését terjesztik elő. Négy órákor a szultán kilovagol és kikocsizik, de többnyire csak nagy palotájában, hol a külön házakban lakó nők valamelyikét meglátogatja avagy a parkban levő mesterséges tavon csolnakázik villamos csolnakájával. A Yildiz-palotában s a park titkos pavillonjaiban körülbelül 50 dolgozószobája van a szultánnak, mely mindig be van rendezve s ezért senkisé tudja előre, hogy melyikben fog a szultán tartózkodni, a minthogy alvóhelyét is csaknem folytonosan változtatja.

A Yildiz-palota valóságos város vagy inkább erőd, melyben mintegy 12 ember lakik. Az itt levő hivatalnokoknak a száma 8170, kik között nevezetesebben: 30 kamarás, 30 főhadsegéd, 150 hadsegéd, 100 titkár, 30 muzzahib, kiknek feladata a szultánt szórakoztatni, 30 ruhatári felügyelő, 60 orvos, 30 gyógyszerész, 80 vadász, 30 lámpafelügyelő (condildzsi), 30 gyertyafelügyelő (samtandzsi), 30 kanedzsi, azaz kávékészítő, 50 könyvtáros (kitabbzsi), 100 szalamlik (üdvözlő hivatalnok), 400 lovászmester, 1000 belső szolga, 400 zenész, akrobata s más mulattató, 30 eunuch a hárem számára, 50 díszítő, 50 borbély, 400 kertész, 3000 nő, 50 pap, 50 evezős, 400 udvari hivatalnok stb. Nem esoda, hogy az a sok ingyenélő oly rossz hirbe hozta a szultán háztartását, politikáját és az ozmánok pénzügyeit.

A hétről.

A Szabadság számára írta: Szatyí.

szeptember 20.

Ha a hét végén láttál elkényszeredett alakokat, remegő lábszárakkal s reszkető mellső végtagokkal az utcán támo-lyogni, ha láttál berekedt torku, zilált tekintetű egyéneket a megsemmisülés gondolatával tépelődve a Hungária kávéház márványasztalánál: azok hirlapírók voltak.

Iparkamarailag agyon gyülesezett, a hazafiság szent jegyében agyon dolgoztatott hirlapírók voltak azok, akik epedő szívvel várták a polgári munka hétköznapjait.

Mert a hirlapíró akkor dolgozik legtöbbit, mikor más ünnepel, mikor más a közjóért és a hazáért tartármártásos fogast, vagy turós csuszát eszik s Litke pezsgőt, vagy Csígekerti vinkót iszik, széles jókedvében énekel, vagy lelkesen szaval.

Ilyen esetekben a hirlapíró tesz s nem izgatja az sem, ha a pincér tartár mártása közelebbi érintkezésbe jön az ő ünnepi kabátjával, vagy a szomszédja eleszi előle a csemegés tál, legizletesebb falatait. Nem izgatja, ha a minisztert váró tömeg letapossa legföltettebben őrizett — tyukszemét, ha a népünnepélyen mindenki kap fonatosfánkot, csak ő kénytelen megelégedni két mézes mogyoróval, melyet még a mult karácsony táján öntöttek formába s nem izgatják sok más egyebet csak az, hogy a miniszternek mi a véleménye a magyar szalma-kalap gyártás fokozatos haladásáról s mi a

debreceni bontófésűről. Hogy vajjon a helyi ujságokat mérsékelt elismerésben részeltető X és Y neve benne van-e az előkelőségek névsorában a legmagassabbtól kezdve, egészen Koszorus Lajos volt közgyám, loavató bizottsági elnökig, hogy vajjon nekünk ígér-e a kegyelmes ur üzletvezetőséget, vagy pedig megtagadja tőlünk abbéli haragjában, hogy a bélszin mellé Lendelbauer Kálmán bátyánk nem adott mustárt.

S mikor a lázas munkában kifáradtan, örömmel jut arra a meggyőződésre, hogy minden páratlan volt s hogy más város se nem tud úgy gyűlésezni, se nem tud úgy kivilágítani és diszközgyűlésezni mint mi, akkor egyben beleáll a fejébe a feloldali fejfájás s a térdreflexek megtagadják a szolgálatot, a népünnepi mézesmogyoró ólomsúlyként nehezedik a gyomrára s mikor nagynehezen elaludt valahogy, éjfél tájon felriad álmából s nem tud újra elaludni a miatt a kínos eldérzet miatt, hogy a nyomdászok bizonyára nem ritkított betűkkel szedték a népünnepély lepényevési albizottsága alelnökének a nevét.

A közönség pedig, a mely csak a 40-es évek novellairói szerint volt nyájas végre is bosszankodva csapja félre a lapot: Mindég csak bankett, gyűlés, toaszt, de mi van már az újdonságokkal, a színházzal, öngyilkos szerelmesekkel, a 60 százalékos pótdadóval?

De persze ezekről a dolgokról a szintén ünneplő hivatalok csak igen ritka esetben szolgáltak hiráddal a nagy napok alatt s még az irányban sem akartak felvilágosítást adni, hogy vajjon a légzőszerek hurutos bántalmait ezen a héten erősebb mértékben léptek-e fel a város, vagy a megye területén, mint az előző hetekben?

Sőt anyakönyvi hírekkel kedveskedő riporterünk is azzal állított be hozzáunk az utóbbi napokban, hogy nem akadt olyan csecsemő, aki ezeken a napokon óhajtott volna megpillantani a napvilágot s meghalni is makacsul vonakodott ez idő alatt minden ember.

Mély tisztelettel felülírott, — akit bizonyára a mentők szállították volna haza, — ha ugyan mentőegyesületünk lenne, s aki e nőt alkonyának utolsó éjszakáján kezdte össze tévesztetni a ház-mestert az Egyvetértés zenekar fülébe dudoló rézkürtösével s aki végeredményében nem tudta, hogy vajjon ő reá, vagy a 12-ik albizottsági elnökre üritette e poharát a legutolsó szónak, ez alkalommal nem képes felkapaszkodni a költői hangulatok rózsaberkeibe s mint az élet viharos hullámverései közt már anynyiszor, ez alkalommal is adós maradt, most kivételesen, a hét egyéb történeteivel.

Agról-ágra.

Alkalmi apróságok.

A Szabadság számára írta: Tiborc.

(A kifüstölt Szana Tamás.) A kitünő műbíró, aki most másfél napig Debrecenben időzik, fiatal korában egy pár esztendőig debreceni lakos volt. Sok szép emlék hajnalpírja derengett lelkén, mikor tegnap az ő kollégium falait vizsgálta. Itt kapta életében az első írói tiszteletdíjat. És itt virradt reá a hatvanas évek magyar világa, midőn az egész ország, nagy ur és szegény ember, ifju és öreg, mind magyar ruhában járt.

Abban az időben találkozott egyszer Szana a nagytemplom előtt egyik barátjával, aki pompás sárgaszínű nadrágban feszített.

Szanának megtetszett a nadrág színe s másnap ő is abból a posztóból csináltatott magának nadrágot.

Ahogy elkészült a remek sárga nadrág. Szana nyomban felsétált benne a kaszinóba. Az óráját fekete szalagon hordta s a fekete szalag félarasznýra a sárga nadrágra fityegett.

Köszönt Szana illedelmesen az elnöknek, hanem az elnök mintha nem vette volna észre.

A többi urak is sanda szemmel, fanyarkodva huzódtak el tőle.

S a mikor eltávozott, alig lépett a küszöbre, az elnök rászólt a szolgára:

— János, hamar füstöld ki a termet!

(Ha még egyszer...) Ennek a folytatása pedig nem az, hogy — azt üzeni: hanem egészen más.

Most történt, mikor az egész város aprajagyja Kossuth emlékét ünnepelte.

A Simonyi-ut egyik árnyékos kertjében a nyaraló gazdájának vendégei voltak: asszonyok, fiatal urak, gyermekek és bácsik.

Természetesen ünnepet ültek és amíg a nagyerdő felől hazafias nóták dallamait lengette a kert bokrai közé a szél, a kis társaságban is szavaltak, énekeltek. A zsenge lányok, az ifju legények mind elmondtak egy-egy szép, hazafias verset.

Már csak a csepp Gyurica maradt hátra, aki rendkívül világlátott ur, — nemrég mult hat esztendő!

— No Gyuri, hát te tudsz-e valamit? Melyik a kedves versed? szavald el!

Gyurica nem kérte magát sokáig, hanem felszókkent a dombos virágágyra és szörnyű komoly képpel szavalni kezdte, hogy:

— Ha még egyszer gyermek lehetnék!

De jó is lenne, istenem!

(A fizető pincér meg egy ujság címe.) Sipulusz, az örökké vidám, ötletes humorista, aki Rákosi Viktor álnév alatt mint komoly és lelkes honatya ismeretes, Debrecenben időzik.

Kedves kis csárdában töltötte az estét tisztelőivel. Ennek a csárdának pompás a bora, izes az étele, de esigalassu a pincérje.

Az egyik ur távozni akart s már öt perc óta csezengett; de a pincér rá se hederített.

— Nem ér a pohárcsengetés semmit, — szólt Sipulusz, — ezt már megszokta a pincér, mint a molnár a malomzugást. Én csak egy ujság nevét kiáltom és fogadok, hogy a pincér mingyárt itt lesz.

— Statisztikai Füzetek! — mondta Sipulusz; de úgy hangsúlyozva, hogy a Statisztikai szót csak inkább ellehelte, a Füzetek szót pedig erősen kiáltotta.

És a pincér — nyomban ott termett...

(Sipulusz öt liter bort fizet.) Ez is Rákosi Viktor, a hajdu-nánási követ adomája.

A Pósa-asztalnál egy este nagy volt a csend. Gyenge fröccs mellett üldögéltek hazánknak elbusultjai, midőn betoppant Sipulusz.

Ahogy leült, menten odaintette a fizető pincért.

— Öt liter bort fizetek! — szólt hangosan.

A szemek villogni kezdtek, a Pósa-asztal hősei áhitattal néztek az öt liter bort fizető pazar mecénásra.

— Igen, igen, — folytatta Sipulusz rendületlen komolysággal, — fizetem azt az öt liter bort, amit tegnap haza küldött a lakásomra.

Szókimondás.

Napíri-versek.

Ellensége sem foghatja rá a magyarrá, hogy ezer év alatt nagyon mohón falta volna a betűt. Az írástudók évszázadokon át csendes kolostorok celláiba huzódtak, míg a kardot forgató leventék délcegen ülték meg a lovat.

Arra azonban a történet példát nem mu at, hogy a kardos vitéz kiütötte volna a barát kezéből a pennát. Sőt következtek oly idők, amikor Balassa Bálintokról, Zrinyi Miklósokról, Bessenyei Györgyökről emlékezhetett az ország, akik hősök voltak és poéták, szablyát villogtató vezérek és lantverő hegedősök.

Még az újabb korok világa is vigasztalóbb. Az irodalmi műveltség szerény mécsvilága pislogott legalább minden háznál. A szép leányasszonyok emléklapjaira írták (vagy másolták) a verseket szerelmes gavallérok. Nagyanyáink emlékkönyvei tele vannak még gömbölyű betűvel gondosan leírt versekkel.

De hová tűnt ma az irodalmi műveltség?

Van-e az országban egyetlenegy leány, akármilyen gazdag, akinek kelenyájébe az előrelátó mama könyvtárt is illeszt? Csak száz korona ára könyvet visz-e az ura házához olyan menyecske, a kinek a csipkés nadrágoeskái ezreket érnek?

Azonban a közönséget ezuttal nem is lehet első helyen kipécéznem és tolam hegyére szürnom.

Hiszen sokkal elszomorítóbb példája irodalmi nyomoruságunknak, hogy az irodalmi műveltség egyik fő megrontója a sajtó. A magyar sajtó, mely a hűbős hirszolgálat terén olyan sokra tudta vinni.

Nem egy rövid feljajdulás keretében való azoknak a hibáknak és mulasztásoknak felsorolása, a mik a mai sajtó lelkét terhelik. Tán lesz rá idő és alkalom, hogy egy-két cserebogarat gombostühegyre tűzhetek, ha isten irnom enged.

Most csak egyetlen vétkét rovom föl a sajtónak.

Ez pedig az ugynevezett napíri-versek divatja.

A szegény, lenézett, mellőzött vers úgy sem kell ma senkinek. Arany még azt énekelte, hogy: költő, mily bitang ez a név! De ma már nem bitangol bizony a költő név a szabad illatos mezőkön, élelmes pegazus-kereskedő sihederek jászolhoz kötötték és jó pénzért, olesó dicsőségért bérbe adják lakodalmakra, gyászünnepekre, sőt, szükség esetén akár-mily napi alkalomra.

A komoly író kénytelen eltitkolni, letagadni, ha verset ír. Hiszen kinevetné minden valamire való okos ember az olyan félkegyelműt, aki szép Magyarországon a huszadik században költő akarna vagy szeretne lenni.

Ellenben tessék csak átlapozni a fővárosi ujságok némelyikét: tele vannak napíri-versekkel.

Ha a nagyságos asszony hazatér a fürdőből és kiszellőzteti a naftalinos lakást; ha a tót napszámos részeg fővel lepottyan a harmadik emeletről; ha léha turflóvag megszökteti a becsületes szabómester kikapós feleségét; ha Marconi visszaadja a drótot a tótnak és drót nélkül akar villámoson irni: ez mind alkalmi tárgya új meg új napihir-versnek.

A szerkesztő ur egyszerűen kiadja a napi munka sorában valamelyik napszámosának a parancsot és az rögtön nyergel és kantároz.

Igy jut megénekléshez a budapesti aszfalt, a kávéház ablaka, a kóristalány gyémántos függője, a csatorna, a tűzokádó, a lefaragott Gellérthegy és a többi nagy eset.

Goethe a politikai dalt mondotta csufnak. Élne csak ma s hallaná, miről alkalmi rimeket a napihir-költők, tudom istenem! sziklához paskolná a lantját.

Igazán iszonyatos, mennyire lealacsonyítják a költészetet ezek a rimpengetők. A muzsa, a ki hajdan az égből röpvenve le csókjával avatta költővé a hivatottat, ma alkalmi szobalány, akinek esengetni lehet, hogy hozzon egy pohár vizet vagy sápoeskáért napihir-versbe szedett Törley-pezsogót. Csoda-e már most, hogy a közönség irodalmi érzéke eltompul? Próbáljuk meg kőhöz dörzsölni a legfinomabb kezét; eleinte kivérzik, az után kérget kap és durva lesz.

Hát még a mimóza-lélek, mely a leheletől is elhomályosul, mint a tükör és a szellő-legyintésre is összehúzódik, mint a szemérmes fü-leveleske.

Irtani kellene a napihir-versek dudáját, hogy a rózsák újra teljes pompával nyilhassanak.

TANÜGY.

Felszólítás a kereskedő tanoncok főnökeihez. Tisztelettel felkérjük az összes főnök urakat, hogy tanoncaikat — a mennyiben a kereskedő-tanonciskolába eddig be nem iratták volna — legkésőbb *vasárnap e hó 21-én d. e. 10 óráig beiratni* sziveskedjenek, nehogy az alulírott igazgatóság kénytelen legyen a késedelmes főnök urakat az iparhatóságnál feljelenteni. A *bejelentő lapok* az iskola kapusánál bármikor átvehetők. A tanuló a főnök által kitöltött bejelentő lappal és a *félévi tandíjjal* az igazgatónál jelentkezzenek. A rendes tanítás e hó 21-én vasárnap d. e. 10 órakor kezdődik. A *kereskedő-tanonciskola igazgatósága.*

HIREK.

Napló.

Iparmuseum, nyitva d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Kossuth-kép és ereklye-kiállítás nyitva egész nap. Szept. 21., 22. A Délibábok hazája a színházban.

- „ 28. A tűzoltó-egylet 25 éves emlékünnepe.
- „ 29. Hajdumegye őszi közgyűlése.
- „ 30. A színházi évad megnyitása.
- „ 30. Városi közgyűlés.

* Dr. Wolafka püspök meggyógyult.

A róm. kath. egyház kedvelt és nagyra-becsült debreceni főpásztor, dr. *Wolafka* Nándor v. püspök, prépost-plébános már felgyógyult betegségéből, mely hivatása teljesítése közben, a mária-pócsi bucsun történt meghülésének volt a következménye. Nagyszámu tisztelői bizonyára örömmel fogadják a hírt, hogy a püspök egészsége helyre állt és ma már ő tartja az ünnepies nagy misét.

*** Istentiszteletek.** Ma vasárnap a debreceni templomokban a következő istentiszteletek lesznek: Az ev. ref. nagytemplomban *Szabó Bertalan* s. lelkész, a kistemplomban *Dicsőti József* lelkész, az új templomban *Mitrovics Gyula* lelkész, az ispotály templomban *Könyves Tóth Kálmán* lelkész, a csapókerti imaházban *Kovács János* népiskolai felügyelő. A róm. kath. templomban reggel 6 órakor *Szabó István*, 7 órakor *Nyári Ignác*, 8 órakor *Pák Emil* miséz. 9 órakor ünnepélyes nagymisét mond dr. *Wolafka* Nándor e. püspök. Utána szt. beszédet *Pák Emil* tart. Délelőtt háromnegyed 11 órakor *Molnár K. Dezső*, fél 12 órakor pedig *Brösztel Lajos* mond szt. misét. Keresztény tanítást délután fél 3 órakor dr. *Wolafka* Nándor tart. 3 órakor *Lytánia*, utánna *Rózsafűzér* ájtatosság. 5 órakor Szt. József társulatának hónapos ájtatosságát *Szabó István* tartja. Az ág. hitv. ev. templomban délelőtt 10 órakor az istentiszteletet *Materny Lajos* főesperes végzi.

*** Rákosi Viktor Debrecenben.** Rákosi Viktor, a hajdunánási kerület képviselője tegnap Debrecenbe érkezett, megnézte a színházban a Délibábok hazáját, mely egyik vetített képében a jeles író is bemutatja. *Rákosi* az estét tisztelői s barátai körében töltötte; ma pedig kimegy Hajdu-Nánásra választóihoz, hogy velük együtt ünnepelje Kossuth Lajos emlékét. A népszerű követ függetlenségi hívei számosan már tegnap bejöttek Nánsról Debrecenbe s kint a vasutnál várták és üdvözölték Rákosi Viktort.

*** Hajdu Gyula szabadságon.** *Hajdu Gyula* tanácsos, a város adóügyi osztályának vezetője tegnap kezdte meg 30 napra terjedő szabadságát.

*** A főiskola rajztanára.** *Bosznay István* kollegiumi rajztanár és jeles festő egy évi szabadságot kapott, hogy ezt az

időt külföldi tanulmányutra fordíthassa. Szabadságát tegnap kezdte meg és már el is utazott. Most Belgiumba megy, azután Münchenbe, majd Németországba.

*** Ifjusági zászló és emléktábla.** A *főiskolai ifjuság* hazafias, szép tervének megvalósítása, nevezetesen a főiskola imatermében felállítandó emléktábla ügyében tegnap tartotta meg ifjusági ülését. Tárgyai e gyűlésnek az ifjuság 48-as zászlójának ügye és az emléktábla voltak. A zászló-ügy előadója *Szarka Lajos* ismertette *Thallóczy Lajos* dr.-nak hozzá intézett levelét, mely szerint a zászló, mely alatt a főiskolai ifjuság a szabadságharcot átharcolta — elveszett. A gyűlés sajnálattal veszi tudomásul e hírt, s *Thallóczy Lajos* dr.-nak önzetlen fáradozásáért egyhangú köszönetet mond s a köszönő levél megírásával *Szarka Lajos* bizta meg. Lelkesedéssel köszönte meg a gyűlés *Szarka Lajos*nak is fáradozásait s megbizta őt továbbra is ez ügy vezetésével. Ugyancsak *Szarka Lajos* vetette fel az eszmét, hogy új zászlót szerezzen magának az ifjuság és erre vonatkozólag indítson a debreceni hölgyközönség körében gyűjtést. Ez ügyben majd más gyűlés fog intézkedni. A gyűlés másik tárgya az emléktábla ügye volt. Előadó *Nagy Sándor* volt s az ő indítványára egyhangú lelkesedéssel határozta el az ifjuság, hogy gyűjtést indít és felállítja az oratóriumban az emléktáblát, az ügynek vezetésére s különösen a tanári karral és Egyházkerülettel szükséges elintézni valók elvégzésére *Nagy Mihály* indítványára 3-as tagu bizottságot küldött ki a gyűlés. A bizottság tagjai *Görömbey Péter* szenior, *Milotay István* és *Nagy Sándor* joghallgatók lettek.

*** Molnár Viktor levele.** Molnár Viktor miniszteri tanácsos a következő levelet írta *Lovász János*nak és *Haranghy György*nek, a Délibábok hazája szerzőinek:

Igen Tisztelt Uraim!

Nagyon köszönöm szives meghívásukat a Délibábok hazája e. darab előadása alkalmából. Hivatalos elfoglaltságom nem engedi meg nekem, hogy lemenetelemre vonatkozólag határozott választ adhassak már most, de szándékom van lemenni, tanuja akarok lenni annak a sikernek, a melyet a darab nézetem szerint méltán aratni fog Debrecenben. Ha biztos vagyok abban, hogy lemehetek, még értesíteni fogom az Urakat. Nagyon szerettem volna Önökkel, mert gratulálni óhajtottam ahhoz a darabhoz, a melyet oly lelkesen és oly szépen írtak meg. Es különösen kedves nekem a darabban az, hogy a magyar metropolist oly szeretettel írták meg, mint a milyent az megérdemel.

Szívvelyes üdvözlettel

igaz hívők

Molnár Viktor s. k.

*** Két öngyilkossági kísérlet.** Tegnap ketten is követtek el öngyilkossági kísérletet, de a mai napon már mind a két életunott épen olyan egészséges, mint

Uj műterem!

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására adni, hogy **Piacz-utcza 34. sz. alatt, a m. kir. főposta mellett** nyitottam. **Bátorkodom megjegyezni, hogy nálam tényleg csakis művészi kivite új képek fognak előállíttatni.**

nagyobb szabásu fényképészeti műtermet

Tisztelettel **Harth Gusztáv**, fényképész.

volt végzetessé válható cselekedetük elkövetése előtt. Az egyik halni vágyó neve *Bagi Lajosné* szül. *Juhász Juliánna*, Eötvös utca 25 szám alatti lakosnő, aki foglalkozására nézve mosóné. Tegnap is mosott napszámba a Busi u. 14 számú háznál s egy elkészeredett pillanatában a mosáshoz kikészített zsiroszódából egy maroknyit pohárba feloldva megivott. Kiszállították a közkórházba, ahol a gondos orvosi gyógykezelés után magához térve előadta az ő életének szomorú kis regényét. Szerencsétlen házasságot kötött, az ura utáltatta meg vele az életet, a melyet el akart dobni magától. — A másik öngyilkossági kísérletben van valami bohózszerű. *Csordás László* vendég utca 65 szám alatti lakos ugyanis csak egy pillanatra függött azon a vékony zsinagon, a melyekre felakasztotta magát. A másik perében a zsinag, testének tekintélyes súlya alatt elszakadt s *Csordás László* leesett a földre úgy szeszétörvén az óráta, hogy pár napig még a tulajdon édes apja sem ismer rá az ábrázatára. Egyéb baja azután nem is történt, az elszánt pillanatban külföldben is erősen ittas öngyilkos jelöltnek.

*** Dankó Pista nyári laka.** A mai világban majdnem határos a lehetetlenséggel, hogy a költő egy nyári-lakra valótlon daloljon össze. Ha azonban beteg a tüdeje, akkor megtörténik, hogy dalait *szánalom*ból ezer számba vásárolják, zeneszerzeményeit csengő aranyokkal előre fizetik a kiadók. De még nagyobb pártolásban részesül a meghalt költő, akinek sirján elmondják, hogy milyen nagy volt, olyik esetben még akkor is, ha nem is egészen szolgált rá a magasztalásra életében. *Dankó Pista* egyike az eredeti magyar dalköltőnek. Zabolátlan, cigányvére van, de valódi, hamisíthatlan nótaszerző minden ízében. De neki is betegnek kellett lenni, hogy felismerjék, méltányolják. Verejtékes fáradozásának így azután fogantja is volt. Még nyári lakot is építhetett. Azonban, hogy ennek a nyárilaknak milyen szomorú a sorsa, — nem is szólva a gazdájáról, — azt kellőképen megvilágítja a következő, a *Budapesti Hírlap*-ban megjelent apróhirdetés:

Férjem nagy betegsége miatt Csengődön levő remek új villámát, 8 hold termő fajszőlővel, azonnal eladom. Ügynök kizárva. *Dankó Pistáné*, Csengőd, Pest-megyé.

Ehez azt hisszük nem kell bővebb magyarázat.

*** Az iparos ifjuság Kossuth ünnepe.** A debreceni iparos ifjusági önképző egyesület ma, szeptember 21-én d. u. 4 órakor az Iparos Otthon dísztermében (Simonffy-utca 1. sz. III-ik lépcső II. emelet) halhatatlan emlékü nagyhazánkfiának *Kossuth Lajosnak* születésnapja 100 ik évfordulója alkalmából emlék-ünnepet rendez, melyre a belépti-jegy ára 50 fillér. A tiszta jövedelmet *Kossuth Lajos* 1849-iki debreceni Csapó-utcai lakásának emléktáblával megjelölése javára fordítják. Az ünnep sorrendje ez: 1. *Kossuth Hymusz* Papp Zoltántól. Előadja az egyesületi dalkör. 2. *Kossuth Lajosról*, felolvasás, tartja dr. *Körösi Kálmán* egyesületi titkár. 3. *Kossuth* nóta. Gáll J.-tól. 4. *Részlet*, dr. *Körösi Kálmán*nak a szabadságharc 50 éves évfordulójára írt s a debreceni színházban előadott

Prológjából, — szavalja *Szűcs Margit* urhölgy. 5. *Tavaszmúlt*. Előadja az egyesületi dalkör.

*** A debreceni őszi vásárt elhalasztják.** Több oldalról azzal a kérelemmel fordult a városi tanáshoz, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy az ez évi debreceni vásár összeesik zsidó polgártársaink sátoros ünnepével a vásárt pár nappal halassza el a kitűzött időről. Az őszi vásár szeptember hó 30-ikával venné kezdetét, a tanács pedig, tekintettel arra, hogy a szomszédos, de különösen megyénkbeli városok és községek is kivétel nélkül a vásár elhalasztása mellett foglalnak álláspontot, — október hó 13-ikai kezdettel óhajtja a vásárt elhalasztani s ezt távirati uton kéri engedélyeztetni a kereskedelmi minisztertől, aki az indokolt óhajtásnak bizonyára készséggel fog eleget tenni.

*** A proletárok.** Budapesti tudósítónk írja: Napról napra még mindig temérdek ember jelentkezik a képviselőházban az új parlamentben beállandó új állások elnyerése céljából. Szolgai, terembiztosi, ruhatárnoki és telefonkezelői állásokra eddig több mint 800-an jelentkeztek a nélkül, hogy pályázat kiírva lett volna. Az elnökség ma akként határozott, hogy mindaddig, a míg az új parlamentben el nem válik, mennyi új állásra van szükség, senkit sem szerződtenek, hanem a szükséghez képest kiegészítőket alkalmaznak. Csupán, a mikor a személyzet szaporítás száma tekintetében határozni lehet, szerződtenek új embereket.

*** Debreceniek a kereskedők országos értekezletén.** Magyarország kereskedői ma tartják IV országos nagygyűlésüket Pozsonyba, a melyre a debreceni *Kereskedelmi Csarnok*-ot *Löfkövit*s Márton dr. és *Hochfelder* Jakab, a debreceni *Kereskedők Társulatát* *Zádor Lajos* és *Bárdos Géza* fogják képviselni.

*** Görög katolikusok ünnepe.** A gör. kath. egyház ma ünnepli *Kisasszony napját*, mely alkalomból a debreceni gör. kath. kápolnában ünnepi istentiszteletek fognak tartani. Reggel 6 órakor istentisztelet és kenyéradás, délelőtt 9 órakor szent mise, utánna miroválás, délután 3 órakor vespernye, 4 órakor pedig rózsafüzér ájtatosság lesz.

*** A Kossuth kép és ereklye kiállítás** iránt napról-napra úgy nő az érdeklődés, hogy a kiállítás rendezőse még nyolc napra meghosszabbította a kiállítás időtartamát. A kiállítás tehát reggel 7 órától este 8-ig még egy héten keresztül megtekinthető, kivéve a ma délutánt, mikor az iparos ifjak önképző-körének Kossuth-ünnepélye miatt a kiállítás helyisége zárva lesz.

*** A pápa és a festő.** A szent atyát állandóan ostromolják a festők. — kicsinyek és nagyok — engedje meg nekik a kegyet, hogy lefesthessék. A pápa sokszor enged e kérelemnek s nem egy piktor lett már világhírű ez engedély révén. Van is annyi pápákép a világon, mint soha semmiféle más.

A múlt hetekben egy fiatal olasz festő, a

kinnek több az ambíciója, mint a tehetsége, borult XIII. Leó pápa lábai elé és — a pápa megkönyörült rajta. Űt a festőnek egy teljes óra hosszát. A kép elkészült, de a szentatya hiába kutatta rajta hasonlatosságát, nem tudta felfedezni a vásznán a saját képmását.

A piktor könyörgött, irjon rá a pápa sajátkezűleg valami idézetet a szent írásból és adja hozzá az autogramját is. Ez már nem volt nagyon inyére XIII. Leónak.

— Mindenáron kívánja ezt, művész ur? — kérdezte a pápa.

— Oh! Ez volna leghőbb vágyam.

— Nos, legyen!

A pápa mosolygott, gondolt egyet, aztán ráírta Máté könyvéből ezt a Krisztusi mondást:

— Ne kételkedjétek, csakugyan én vagyok...

XIII. Leó.

*** Halálozás.** Az anyakönyvi hivatalnál tegnap csak egy halálesetet jelentettek be. Ez *Csonka Mária* ev. ref. 5 éves.

*** Az anyakönyvi hivatalból.** A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek:

Karsai János — *Bökönyi Sára*, *Nagy Sándor* — *Komádi Mária*, *Bereck Lajos* — *Fehér Erzsébet*, *Fütös Sándor* — *Abrahám Zsófia*, *Oláh Sándor* — *Lovassy Juliánna*. — Összesen öt pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halálozásokat jelentették be:

özü. *Vas Jánosné* szül. *Bentek Zsuzsanna* 70 éves, *Tóth Juliánna* 9 hónapos csecsemő, *Kis Róza* 3 hónapos csecsemő, özü. *Szarka Józsefné* szül. *Fülöp Sára* 64 éves, *Lember* (utónevét nem kapott) 2 napos fiú csecsemő, *Sipos Péter* 65 éves kisbirtokos, *Boros Juliánna* 2 hónapos csecsemő, özü. *Ladányi Jánosné* szül. *Bihari Katalin* 56 éves, *Vásári István* 64 éves szabó, özü. *Fekete Józsefné* szül. *Druzsuk Mária* 73 éves, *Rozsik* (utónevét nem kapott leány) egynegyed óras csecsemő, *Montlika Mária* 4 hónapos csecsemő, *Rába János* 57 éves napszámos, *Grieman Juliánna* 16 napos csecsemő, *Csinvec Gyula* 12 éves gyermek, *Mátyus János* 13 hónapos csecsemő, *Sinai Sándor* 78 éves napszámos, *Somogyi Mária* 10 hónapos csecsemő, *Szabó Mária* 2 hónapos csecsemő és 1 halva születés, összesen 21. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 62 születést (30 fiú 32 leány) jelentettek be, úgy a születések 41-el multák felül a halálozásokat, mely kedvező arány évek óta nem fordult elő.

*** Eljegyzések.** Az anyakönyvi hivatalnál a múlt héten a következő eljegyzések történtek. *Buczi János* ev. ref. — *Veres Ágnes* ev. ref., *Zit István* ev. ref. — *Csordás Juliánna* róm. kath., *Szabó Mihály* ev. ref. — *Pásztor Erzsébet* ev. ref., *Örmös Lajos* ev. ref. — *Juhász Juliánna* ev. ref., *Gozgyán Lajos* ev. ref. — *Kaponyos Mária* ev. ref., *Botos Gábor* ev. ref. — *Kovács Eszter* ev. ref., *Nánási Miklós* ev. ref. — *Nagy Klára* ev. ref.

*** Házasságok.** Debrecenben az elmúlt héten az alábbi házasságokat kötötték meg. *Karsai János* ev. ref. — *Bököny Sárával* ev. ref., *Nagy Sándor* ev. ref. — *Komádi Mária*val róm. kath., *Bereck Lajos* ev. ref. — *Fejér Erzsébet* ev. ref., *Fütös Sándor* ev. ref. —

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Ábrány Zsófiával ev. ref., Oláh Sándor ev. ref. — Lovassy Juliánával ev. ref., Török Gyula ev. ref. — Hornung Eszterrel ev. ref. Mihalovits Zoltán ev. ref. Bay Szerénával ev. ref.

× **Hoff Albert**, arany és ezüst ékszerész, ez uton értesíti a n. é. közönséget, hogy a városház alatti ékszer raktárát és műhelyét ideiglenesen Piac-utca 29. sz. és Halköz 4. sz. emeletre helyezte át a hol is minden e szakba vágó arany és ezüst áruk a legjutányosabb árban beszerezhetők és megrendelések, javítások, vésnői munkák elfogadtatnak. A n. é. közönség jó indulatába és pártfogásába ajánlva magát.

× **Hölgyek érdekében!** Nagymaradék vásár! Legfinomabb és legdivatosabb női ruhakelmék az őszi és téli idényre, ugyszinté blous selymek, gyapju és pamut flanelek feltűnő olcsó árban Mezey Gyulánál Piac-u. 42. Biedermann ház. Nagy pénz megtakarítás!

× **Elutazás végett.** Azonnal eladó új zongora, szőnyegek, és egyéb butordabok. Főtér 41. Emelet hátul.

× **Meglepő szép.** Ruhaszövet, selyem, bársony, és mosóvelez újdonságok kaphatók: **Boros testvérek** nőidivat áruházában. Debrecen Kossuth u. 6. sz. a.

× **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is felülmulja. Kérjünk határozottan **Ferenc József keserűvizet.**

× **Elősmert legjobb izlésű uri divat** újdonságok nagyválasztékban érkeztek u. m. remek nyakkendők, *Ingek, kalapok czipők* s. a. t. feltűnő olcsó szolid árakon **Fekete Jakab** uri divat és kalapgyári raktárában Debrecen, főtér kistemplom mellett.

× **Dr. Winkler Jenő.** Egyetemes orvos tudor, *fogorvos.* Kossuth-utca 26. Fogad naponta délelőtt 10—12 ig; délután fél 3—5-ig. Minden *kedden* délben 12—1 óráig szegénysorsu fogbetegeknek ingyen rendelés.

Bevásárlási utamról hazatérve, tisztelettel értesitem a t. hölgyközönséget, hogy úgy az **őszi**, valamint a **téli idényre** a **legújabb**

női- és kész leány-felöltők

már megérkeztek. Kérem a n. é. közönséget, hogy el ne mulassza **divat-újdonságaimat** megtekinteni.

Kiváló tisztelettel:

Halmágyi Samuel

női és gyermek felöltők áruháza,

Debrecen, Piac-utca 47. sz.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A Bika szálló bérlete.** A *Bika* szálló bérletéért ugyan csak erős versengés támadt. *Hauer Bertalan* az *Angol Királynő* szálló és vendéglő bérlője és *Németh András* a *Debrecen* vendéglőse pályáztak a bérletért s hosszú pártoskodások után a közgyűlés *Németh András*nak ítélte oda a bérletet. Több városi bizottsági tag azonban, azon az alapon, hogy *Németh András* a kellő biztosítékot még most sem tette le s mert jelzálogilag bekebelezett ingatlanai nem érnek annyit a rajtuk levő adósságok miatt, mit a mennyi a kikötött biztosíték összege, ezt a határozatot érvényteleníteni s új árlejtés kiírását kérte. A városi tanács tegnapi ülésében elhatározta, hogy e tekintetben becsüli szemlét tart s a kérelmet illetőleg csak azután fog érdemben határozni.

× **Jószágok őszi legeltetése.** *Öry Mihály* több debreceni jószággyűlés vezetőjében is az iránt folyamodott a városhoz, hogy miután az eső nélküli nyár alatt a nagy Hortobágy mezősége teljesen kiszáradt és esemmi táplálékot sem képes a jószágoknak nyújtani, engedtessek meg nekik, hogy a kiéhezett jószágokat a *Fanesika, Haláp* és *Bánk* erdőségeiben, kaszállóiban legeltethessék. A tanács tegnapi ülésében foglalkozott e kérelemmel s jószágoknak a kért helyeken való legeltetését megengedte, a jószágok számára azonban minden gazda legelő-cédulát tartozik váltani. — Ime szomorú bizonyítéka annak, hogy a mi híres nagy pusztánk mai állapotában tovább fent nem tartható s hogy annak jó karba hozása s kellőképpen való kihasználása érdekében végre is tennünk kell valamit. Különösen nem zárkozhatunk el annak mesterséges uton való öntöztesítésének kérdése elől, a mely kérdést a szántóföldek tagosításával s az ezuton befolyó jövedelmek révén legkönnyebben élelhetünk.

× **A Csapó-utca kövezete.** Már a nóta is azt mondta, Debrecen város eme meszes földön híres utcájáról, hogy *Csapó-utca végig sáros, Barca Dani benne komiszáros.* Jó betyárkergető *Barca Dani* régen megszűnt *komiszáros* lenni, de *Csapó-utca* azért maradt, ami hajdanában volt: — végig sáros. A többi utcák mind kaptak kifogástalan burkolatot, *Csapó-utca* azonban mind ez ideig mostohaapjai voltak a város-atyák. Különösen a *Csapó-utca* elejének a burkolata van olyan elhagyatott helyzetben, hogy azon a járás-kelés egyszerűen Istenkisértés számba megy. Végre elhatározták az utcának burkolattal való ellátását s a kövezési munkálatokat pár nappal ezelőtt meg is kezdték. A köveket *Reichmann Armin* vállalkozó szállítja az utca burkolathoz s azokat a szerződés értelmében a tokaji bányákból kell beszereznie. Igen de a tokaji bá-

nyában most nincs ennyi kő készletben s miután a kövekre sürgős szükség van, a vállalkozó kérte a várost, hogy a még hiányzó köveket a szentesi kőbányából szerezhesse be. *Reichmann Armin* kérelmének a városi tanács tegnapi tanácsülésében tett eleget. Így tehát *Csapó-utca* a burkolat munkálatai egyetlen napi halasztást sem szenvednek. Ami nagyon helyén való dolog is, tekintve ezen utcának óriási nagy forgalmát.

× **A város zabszükséglete.** Debrecen város zabszükségletének fedezésére árlejtést hirdetett, de a szállításra nem akadt egyetlen vállalkozó sem. A tanács ezért azt a javaslatot fogja tenni a közgyűlésnek, hogy újabb árlejtést tűzzön ki a szállításra, vagy a mi még tanácsosabb, a zabot magánkézből szerezzék be.

EGYLET.

Az önkéntes tűzoltó testület most küldte szét a meghívókat 25 éves fennállásának megünneplésére. Az ünnep, melyre a meghívót *Szikszay Gyula* parancsnok, *Publig Ernő* parancsnok helyettes és *Jabloneczay Kálmán* titkár irták alá, e hónap 28-án vasárnap lesz. E napon délelőtt 9 órakor diszkozyűlés lesz a városháza nagy tanácstermében, 10 órakor gyakorlat a tűzoltó őrtanya udvarán, ezután riadóval kivonulás a református kistemplom tornyához, hol mentési és tűzoltási gyakorlatot tartanak. Délután 2 órakor diszebed lesz az *Angol királynő* szállóban. Este pedig megvendégek az őrtanyán a legénységet. A 25 éves fennállás emlékünnepe iránt általános az érdeklődés. Városunk előkelő férfiai bizonyára fölhasználják a kedvező alkalmat, hogy önkéntes tűzoltó testületünk működése s vezetői iránt elismerésüket kifejezzék. A tűzoltó testület emlékfűzetet is ad ki a 25 év rövid történetével és a testület eddigi s mostani vezéreinek, főszereplőinek arcképpel.

Az ipartestületből. Tóth Kálmán ipartestületi jegyző ma kezdte meg hat hétre tartó szabadságidejének eltöltését.

MŰVÉSZET.

A Vörösmarty szobor-pályázat.

A Szabadság fővárosi tudósítójától.

Budapest, szeptember 20.

A városligeti Iparcsarnokban 38 magyar szobrászművésznek 40 műve, 40 Vörösmarty-szobor van mártól kezdve kiállítva. Mindmeggannyi pályamunka s a Vörösmarty szobor-bizottság ezek közül fogja kiválasztani azt a legművészibb alkotást, a melynek mintájára ércebe öntik majd Vörösmarty szobrát.

A kiállított szobrok közt van sok előkelő munka, de van nem egy szárnypróbálgatás is.

Általános a vélemény, hogy legjobb a kiállított szobrok közt a *Róna József*é,

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Ajánlja: **Harmat-arccporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arcbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz- vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed. — A Harmat-Crème a Harmat szappannal együtt használva az arcbőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. (Kapható 3 színben: **fehér, rózsás s crém-színben**) mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá következő areporait: **Berlini Fetpuder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy dobozára 1 kor. s 1 kor. 60 fill. — **Velutin Puder** (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

aki négy fatörzsből képzett négyszögre, a fák koronái felett helyezi el a Zalán futásának főalakját, míg a költő alant a patak forrása mellett gondolkodik elmerengve.

Ez a szobor kivitelben 11 méter magas volna és dacára a mű óriási voltának, az alakok finoman fognak hatni.

Nagyon szép a *Ligeti* Bálint szobra. Stilizált hármass halom tetején a kettős kereszt, a halom sima oldalán finom vonalakban a hazai négy folyó, fent az ősi igrice hangszer és koronát, meg kardot őrző turulmadár. Alant görögös padon pihenő kezekkel az öreg költő. Az egész mű nyugodt benyomást tesz a szemlélőre, mert nincs semmi hatáskeresés benne, de alkotóit meghihlette a nagy magyar költő géniusza.

Nagyon dicsérik a *Rintel* Géza két pályaművét is, a kin kívül figyelemreméltó és művészi pályamunkát készítettek *Istók János, Lovánka István, Margó Ede, Széchy Antal, Tóth István, Jankovics Gyula, Jach, Strohoffer, Andrejka, Mátray Lajos, Dunaiszky, Teles Ede, Kallós, Kiss György.*

IRODALOM.

(*) **Kossuth és a magyar irodalom.** A magyar sajtó természetszerűen elsősorban Kossuth Lajos emlékével foglalkozott mostanában, de valósággal páratlan dolog az, a mit a nagy ünnepnap alkalmából a *Független Magyarország*, a függetlenségi- és 48-as pártnak ez a jelesen szerkesztett közlönye nyújtott. A *Független Magyarország*, mely rövid fennállása dacára máris a legnépszerűbb napilapok egyike, Kossuth Lajos születésének százados évfordulóján hatvan-négy oldal terjedelemben jelent meg, amire még eddig a magyar zsrnalisztikában nem volt eset. Ez a megkapóan érdekes szám nemcsak a terjedelménél, hanem a tartalmánál fogva is megérdemli, hogy foglalkozzunk vele. A függetlenségi- és 48-as párt több vezérférfiától közölt cikkeket a *Független Magyarország*-nak ez a száma, melynek nagy része természetesen Kossuth Lajos emlékének van szentelve és a mely számos, érdekes illusztrációt is közöl. Történelmi, nagy becsesel bírnak Kossuth Lajosnak azok az eddig ismeretlen levelei és értekezései, melyeket a *Független Magyarország* e számban tett közzé s a melyek újabb adalékai Kossuth Lajos óriási nagyságának. Meg kell jegyeznünk, hogy a nagy Kossuth-ünnepet először a *Független Magyarország* kezdeményezte és e kezdeményezés óta valóságos bucsujárárhely volt az érdeklődők részéről a *Független Magyarország* szerkesztősége és kiadóhivatala, a mely Budapesten, IV. Váci-utca 81. sz. alatt van. Elsősorban e lap érdeme az, hogy a Kossuth-ünnep oly fényesen sikerült. A *Független Magyarország*, bárha a legolcsóbb napilap, szeptember 19-ike alkalmából előfizetőit Kossuth Lajosnak egy nagyszabású és remek kivitelű arcképével ajándékozta meg.

SPORT.

Vívóterem és vívóiskola. Városunk jeles vívómestere Sz. Benedek Sándor nyári cursusáról vissza érkezett. Október 9-én újra megnyitja vívótanfolyamát. Terme a régi helyén, Piac-utca 7. szám alatt a Vecsey palotában a földszinten van. A szépen berendezett vívóterem kívül öltöző- és mosdószoba áll a tanítványok rendelkezésére. Beiratkozni lehet d. e. 10-től fél 1 óráig és délután 5-7-ig a lakásán, Piac-utca 7. szám.

SZÍNHÁZ.

A Délibábok hazája

Lovász János és Haranghy György látványosságának bemutató előadása.

szept. 21.

A közönség tegnap este a színházban tükörbe nézett. Meglátta benne magát, a mi körülveszi, a Hortobágy szépségeit, a pásztorélet és a város minden nevezetességét.

Elvonultak előtte a kisvasut mentén feltűnő városi középületek, a város szereplő egyéniségei, régi híres férfiai; továbbá azok a természeti képek, melyek a hortobágyi pusztát oly rendkívül érdekessé s vonzóvá teszik.

A látványosság célja: Debrecen városának és a Hortobágnak ismertetése, jellemző, élénk szövegben és eredeti, életrevaló képekben.

Ezt a feladatot Lovász János és Haranghy György fényesen megoldották. Elsőben Lovász oly szöveget írt, mely egyszerre mulattat és ismereteket gazdagítja. Tele van ez a szöveg ötletes elmésséggel; Lovásznak ez az írása arra vall, hogy a Délibábok hazája írójában valódi írói tehetség van, mely megtalálja a kellő hangot, mértéket és formát gondolatai kifejezésére.

Haranghy György pedig remekül simult változatos, tarka képeinek sorozatával a pompás szöveg élénkítéséhez és magyarzásához. Kitűnő érzékkel az utcaról, a belső debreceni életből csupa olyan alakot és jelenetet választott ki, a mely a legjobban, legtalálósabban jellemel.

Egész tömege van itt együtt a szebbnél szebb képeknek, melyek tarka sokaságukkal meglepték és tapsra ragadták a közönséget. Háromszáznál több kép vonult el az este a közönség szeme előtt s ezek közt egy sem volt fölösleges, egy sem volt unalmas.

Különösen tetszettek a mozgó képek, melyek a hortobágyi állatfelvonulást, a kofa-oszlást, az uri lakodalmat, a talyigások hajtását, a csacsi versenyt, a csikósok versenyét és a csárda előtt folyó táncot mutatták be.

A közönség szívesen fogadta és hálásan tapsolta a technikának ezt a tarka barka játékát, modern mesterkedését.

Rendkívül jó ötlet volt a ma élő és szereplő debreceniek képben való bemutatása. Minden egyes színes kép megjelenésére kitört a taps és éljen.

Fokozta, mélyebbé s emlékezetessé tette az est sikerét *R. Réthy Laura* művészi éneke, melylyel a Délibábok hazájának előadását megaranyozta.

A művésznek nem jelent meg a közönség előtt, csak dalai szálltak a vászon mögül ellenállhatatlanul a közönség szívébe. Minden dala után felzúgott a taps s mikor az udvarias szerzők a diva vetített színes arcképével kedveskedtek a közönségnek, a boszorkányvárbeli Veruska lattára kitört a tüntető taps-orkán. A darabot hárman olvasták fel, Lovász János a szerző, Bodnár Géza és Kosztolányi, az Uránia felolvasója. Az előadás sikere igazi siker volt.

Tegnap zsufozásig megtelt a színház. Ma valószínű, hogy délutánra is, estére is elkapkodják a jegyeket.

Szóval a Délibábok hazája itthon próféta lett a saját hazájában.

TÁVIRATOK.

A belga királyné halála.

Brüsszel, szeptember 20. Klementina heregnő, a királyi családnak egyetlen Belgiumban időző tagja, Spaaba utazott. Több színház abbahagyta az előadást. Minden tervezett ünnepség elmarad és a bur tábornokok tiszteletére tervezett ünnepségeket is elhalasztották.

Spaa, szept. 20. (*Saját tudósítónk távirata.*) Mária Henrietta belga királyné halála váratlanul következett be; jellehet a királyné beteg volt. Tegnap még egészen jól érezte magát, orvosa engedelmével a kastély kertjében sétált. Délután 6 órakor ebédelt, azután sakkozott. Este 8 órakor lefeküdt, ekkor hirtelen ájulásba esett és meghalt. Szívszélütés ölte meg.

Spaa, szept. 20. (*Saját tudósítónk távirata.*) A belga királyné tegnap még pótlásokat diktált most készített végrendeletéhez. Elrendelte végrendeletében, hogy ne vigyék holttestét a brüsszeli királyi sirboltba, hanem Spaaban temessék el, hol mindig kedves napokat töltött. A királyné sem a királyt, sem leányát nem engedte betegágyához; még utolsó napjaiban se akart velük kibékülni. A belga király ma hazautazik Brüsszelbe.

Elítelt zágrábi tüntető.

Zágráb, szept. 20. (*Saját tudósítónk távirata.*) Ma délelőtt 11 órakor hirdették ki *Blasekovics* és társai pörében az ítéletet. A tizenegy vádlott közül *tízet fölmentettek*, közöttük *Blasekovicsot*, az egyik vádlottat pedig idegen vagyon

**Fütyöl a szél, az idő már őszre jár,
édes anyám meleg ruhát vegyen már!**

bevásárolni, s 10 frt bevásárlás után még egy szép övet, esetleg 1 füzöt (midert) ad ajándékba.

Csak **MEZEY GYULÁHOZ** tessék menni Piac-utca, 42. **Bidermann-ház.** Ott a legolcsóbban lehet, **Ruhaszövetet, flanelt, barchetet, alsó téli ruházatot, harisnyát**

szándékos megrongálásával elkövetett nyilvános erőszakosság büntetéseért egy évi sulyos börtönre ítélték. Az államügyész semmisségi panaszt jelentett be. A vádlottak tovább is fogságban maradnak.

A képviselőház költözése.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, szept. 20.

Apponyi Albert gróf a képviselőház elnöke ma egész délelőtt a képviselőházban időzött, a hol az összes folyó ügyeket elintézte és megtette a végső intézkedéseket a képviselőház költözködése iránt. E szerint a képviselőház elnöksége és hivatalai legkésőbb a jövő héten csütörtökig már az új képviselőházban lesznek. E hivatalok is megkezdték már a költözködést. Az összes szabadságon volt tisztviselők mind haza érkeztek és jelen vannak a ház iratainak rendezésénél, illetve elszállításánál. Az elnöki irodában Andor Gyula elnöki tanácsos, a háznagy irodában Csávossy Béla háznagy, udvari tanácsos és a nagy irodában Regele János kir. tanácsos, főigazgató ügyel a költözködés rendjére.

Apponyi Albert gróf ma délután 2 órakor Eberhardtra utazott, ahonnan csak a költözködés után tér vissza Budapestre, a midőn az új képviselőház helyiségeiben előre láthatólag teljes rend lesz.

A cukor-egyezmény.

Brüsszel, szeptember 20. (Saját tudósítónktól.) A belga kormány értesítést kapott, hogy Németország, Ausztria-Magyarország, Anglia és Franciaország elvetették Oroszországnak azt a javaslatát, hogy új cukor-konferencia hívassék egybe Ennek következtében a brüsszeli konverzió 1903. december 1-én okvetlenül életbe fog lépni.

A vissói vihar pusztítása.

Felső-Vissó, szeptember 20. (Saját tudósítónk távirata.) Jelenttem már táviratomban, hogy itt e hónap 13-án óriási vihar pusztított. Az irtóztató vihar, mint most a vizsgálatból kiderült a fajnai kincésári fenyőerdőben huszonötezer fát döntött ki. A kár meghaladja a százötvenezer koronát.

A bur tábornokok körutazása.

London, szeptember 20. (Saját tudósítónktól.) A Daily Teleg. jelenti, hogy a német és belga kormány bizalmasan értesítette a bur tábornokokat, hogy ha utazásuk alkalmával angolelles tüntetéseket provokálnának, ugy azonnal ki fogják őket utasítani. Ennek következtében valószínű, hogy a bur tábornokok körutja elmarad.

Az új porosz belügyminiszter.

Berlin, szeptember 20. (Saját tudósítónktól.) Híre jár, hogy Wyndheim berlini rendőrfőnök legközelebb belügyministerré fog kinevezetni. Wyndheim a császár ifjúkori barátja, a ki mindig kedvelt egyéniség volt az udvarnál.

A Mátyás-szobor leleplezése.

Kolozsvár, szeptember 20. (Saját tudósítónk távirata.) Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke ma a kolozsvári Mátyás-szobor bizottsághoz átiratot intézett, a melyben tudatja, hogy az október 12-iki ünnepélyen a képviselőház jelentkezett tagjaival személyesen vesz részt és illetve maga vezeti a képviselőket az ünnepélyre. Eddig 36 orsz. képviselő jelentkezett.

Dél-Afrika.

London, szeptember 20. (Saját tudósítónktól.) Balfour miniszterelnök és Kitchener Balmoralba utaztak a királyhoz. Hétfőn a király elnöklelte alatt titkos tanács fog tartatni, melyen a bur vezérek újabb követeléseit és egyéb dél-afrikai ügyek dolgában fognak dönteni.

Az ötmillió sikkasztó öngyilkos.

Bécs, szeptember 20. (Saját tudósítónktól.) A rendőrség ma hivatalosan megállapította, hogy Jellinek Ede, aki a Leander-banktól négy millió és hat-százezer koronát sikkasztott, a Dunába ölte magát. Azon a helyen, ahol kalapját megtalálták, átvizsgáltatják a Duna medrét, hogy az öngyilkos Jellinek holttestére ráakadjanak.

A román zsidók.

Washington, szeptember 19. Nagy-Britannia eddig az egyetlen hatalmasság, a mely a romániai zsidókra vonatkozó jegyzékre válaszolt.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 20. (Saját tudósítónk távirata.) Déli zárulat. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 26,000 métermázsa került forgalomba 2 és fél fillértől 5 fillérig áron. Egyéb gabonaneműek kedvezők. Zab 5 fillérrel drágább. Idő: hűvös.

Buza októberre	6-94—95.
" áprilásra	7-17—18.
Rozs októberre	6-18—19.
" áprilásra	6-30—31.
Zab októberre	5-68—69.
" áprilásra	5-96—97.
Tengeri szeptemberre	0-00—00.
" májusra	5-57—58.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Esküdtzéki tárgyalások. Szeptember hó 23-án kedden: Birle Emil ellen — sajtó utján elkövetett rágalmozás vétsége. 24-én szerdán: Nyisztor Imre s társai ellen — halált okozott sulyos testi sértés büntette, 26-án pénteken: Balogh Lizi ellen — rablás büntetének kísérlete. 27-én szombaton: Csizmadia Gábor ellen — gyilkosság büntetének kísérlete.

Regénycsarnok.

A szép színész nő.

A Szabadság számára írta: Rudnyánszky Gyula.

Folytatás.

3.

I.

Faltea Romolusnak különben csak neve volt oláh, de szive-lelke egészen magyar, sőt némelyek azt is ráfogták, hogy egy szót sem tud oláhu.

Ejféltájban aztán odavetődött valahonnan Czieza Lajcsi a fele bandájával és a muzsa felkentjeit váró társaság annyira belemelegedett a borozásba, hogy bizony az omnibusz nélkülök dőcögött ki a vonat elé s jó maguk csak akkor tudták meg hogy a színészek megjöttek, midőn a hajnali muzsikaszó és az ajtónyíláson kiszűrődő lámpavilág egymásután csalogatta be az ivóba Thália kisasszony borotvált arczu papjait.

A szépnem képviselői szemérmesen kívül maradtak és a vendégszobákat foglalták el, hogy kissé kipihenjék az utifáradtságot.

Csak Czingár Tamás sugó és színlaposztó kövér felesége, szinpadai nevén Esményi Veron bontotta meg a rendet, a mennyiben ő a férfakkal tartott.

— A teremtését, csak megiszom egy-két kilenc kupica papramorgót, vagy mi! — rikácsolta hányiveti módon és belekapaszkodott az ura karjába.

— Szervusz cimborák! — üdvözölte Komlai a mulató társaságot és közzéjük telepedett. Bemutatom nektek társulatom oszlopait, Sáska Ferenc kedélyes apa és jellem, Szeredi Akos hős és szalon, Tubica Loránd jellemkomikus és naturburs, Viharos Jenő lírai szerelmes és Csipke Pista népszinmű bariton. A tenoristám természetesen rekedt és a buffóm elszott valamelyik borközi állomáson.

A művészek letelepedtek és megkezdődött a kocintás.

Tubicza Loránd ősi szokása szerint a két szerkesztőtől külön-külön megkérdezte:

— Uraságod személyesen vezeti a szini kritikai rovatot?

Sáska Ferenc pedig a harmadik pohárnál mindjárt megkérdezte, hogy:

— Fiuk, kifi?

Ez tudniillik annyit jelentett, hogy „ki fizet?” Ezért közönségesen Kifi Ferkónak is hívták Sáska Ferencet.

A derék apaszínész aztán addig kérdezgette a boros cimboráktól, hogy kifi, míg végre fölvirradt a dicső nap és a kompánia átvonulhatott a kávéházba.

Reggel kiragasztották és széthordták az első színlapokat. Óles betűkkel hirdették a klasszikus nyomtatványok a nagy eseményt, hogy: Ma, május 20 án megnyitó előadásul. Rózsa Szilvia első primadonafelléptével. Offenbach világhírű remek operettéje Szép Heléna: holnap a drámai személyzet bemutatójául a Polgári házasság, kitünő bohózatot vigjáték, legujabb helyi kuplékkal, Rákóczy-indulóval, Kosuth nótával és élővirág-szórással; holnapután Mezei Klára másodprimadonna első és Rózsa Szilvia első primadonna második felléptével: Szegény Jonathán. Előkészületben: a bécsi szerpentintáncosnő, vagy magyar énekesnő kifogott lovai

Saját termelésű, teljesen érett csemege szőlőt

legelőnyösebb áron ajánl **CSANAK JOZSEF** kereskedése

==== Nagybani vevőknek külön engedmény. ====

Bécsben legújabb reklámbohózat: Lemondás, a nemzeti színház remek műsordarabja; Schneider Fáni a falu rossza halhatatlan szerzőjének első drámai műve új átdolgozásban, helyi viszonyokra alkalmazva, a költő siremléke javára; Romeo és Julia, vagy Shakspeare a vidéken, kacagtató paródia tizenhárom képben, itt először! Satöbbi, satöbbi!

(folyt. köv.)

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Írta: Jablonczay Kálmán.

(Folytatás)

65

XII.

A viszont látás.

A párdue örülni látszott a magas elismerésnek, és bohó ugrásokkal körül táncolva, az újra távozni készülő uraszonyt tréás szeretkezéssel meg fogta gyöngéden a selyem ruha alsó szegélyét és, mintha vezetni akarná huzta maga után az öreg Gold kapuja felé.

A büszke Tardosné engedte magát vezetetni a fenevad által a gyűlölt zsidó háza udvarára.

Özv. Tardosné önkén telenül követte a vezető fenevadat.

Babill és Hermin kijöttek a folyondáros ambitusra, és lesték a további törtenendőket.

A párdue barátságos rángatással huzta a büszke asszonyt a néhány lépcső magas feljárathoz.

A midőn már éppen felakart lépni özv. Tardosné az első lépcsőre akkor jutott eszébe gondolkodni a felett, hogy ő tulajdonképpen idegen helyen van.

A párdue azonban nem tágitott.

Most már akaratos an huzta a selyem ruhát, egyre erősebben.

Már majdnem a fogaik között maradt a selyem ruha szegélye, midőn egy lágy dallamos hang hallatszék az ambitust beölelő folyondár mögül:

— Gyere ide! hagyj békén a nagyságos asszonyt!

A párdue eleresztette a ruhát, és meghunyászkodva oda kuszott a szülő lábaihoz, és engedelmesen lefeküdt oda.

Hermin, mert ő volt ki a párdueot félre huzódni parancsolta — alázatosan félénk tisztelettel üdvözölte Özv. Tardosné.

— Hol vagyok én most? kérde Tardosné büszke hanghordással.

— Az öreg Gold zsidó házában — viszonzá Hermin szeliden.

— Akkor rossz helyen járok. Bocsnat, jó napot!

És büszke taglejtéssel megfordult a a kapu felé hogy eltávozzon.

De nagyságos asszonyom monda Hermin — alázatos hangon, Tardos Ferenc ur itt van.

— Igen? . . . Tudom . . . És mit akar még mondani a kisasszony? kérde Tardosné sértő lenéző hangon.

— Semmit . . . feleli egész testében megrendülve a leány, — csak még azt, hogy Tardos ur néhány nap óta veszélyes beteg:

Özv. Tardosné büszke alakja egy pillanatra megremegett.

(folyt. köv.)

Naponta friss érkezésű

kiváló szép zamatos **őszibaraczkok**, valamint nemes faj **körték**, **sárga és görög dinnyék**, továbbá **csemege-szőlők** és ugyszintén minden faj **gyümölcsök** állandóan kaphatók.

Videki megrendeléseket a legfigyelmesebben csomagoljuk és továbbítjuk.

Czeglédy és Polgár

fűszer és csemege üzlet.

Debreczen, a Bika szállóval szemben.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész-fele balzsam

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve.

A palack felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül.

Ezen balzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ és pedig: 1. még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeinél, enyhíti a hurutot, csillapítja a kihányást, eltávolítja a fájó köhögést és idült fájdalmakat is gyógyít. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és Minden nyakbetegségeknél stb. 3. Teljesen eltávolít minden lázt. 4. Meglepően gyógyítja a gyomorgöresöket, kólikát és szaggatásokat. 5. A könnyű székélest elősegíti és a vért valamint a vesét tisztítja eltávolítja a lépkórt, a buskomorságot, elősegíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál megszünteti a szájbüzt, minden fog- és szájbetegségeknél, eltávolítja a felbőfögést. 7. Kitűnően használ külsőleg, mint esodagyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott tagokra, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, kószvényt, fülbajt stb.

Figyeljünk mindig pontosan a fenti zöld angyal védjegyre!

Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha közvetlenül a gyárból rendelünk eredeti karton csomagokban. — Az osztrák-magyar birodalom bármely postaállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona, Bosznia vagy Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy részletfizetés mellett eszközölhetnek.

Miért szenved Ön! mikor a biztos gyógyulásra bármiféle és bármilyen régi sebeknél biztos kiláása van és a csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtétet sőt egyes tagok levágását is kikerülhet

Thierry A. gyógyszerész százlevelű rózsabalzsamával egyedül valódi

mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak egyhítésében utóérhetetlen. A valódi százlevelű rózsabalzsam használható:

A gyermekágyasnő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz mindennemű sérelmek láb- vagy csontsebesülések, sebek, genyedség, dagadt lábak sőt esontszu ellen; ütes-, szurás-lő-, vágás és zuzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m. üveg-, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés, pokolvar, ujjaképződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag- és feldörzsölt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszasan fekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vértorlódás, fülzugás és a gyermekeknek előforduló kisebesedések ellen stb.; a szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközöl-tetik. 2 tévely, csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 kor. és 50 fil.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre. Figyelmeztetek mindenkit a hatástalan hamisítványok megvételétől s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tévelyen a fenti védjegy és czégnak „Thierry A. őrangyal-gyógyszertára Pregradában” beleögetve kell lenni. E két gyógyító erejére nézve felülmulhatatlan szer sohase romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg, se a meleg, azért bármely időszakban használhatók. Csaknem mindig biztos sikerrel járnak, különösen míg az orvos megérkezik, természetesen soha se szabad másféle hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és értéktelen pótszerekhez nyulni, melyekért csak haszontalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradunk meg mindig a régi, kipróbált, olesó megbízható s amellet teljesen ártalmatlan, világhírű szer mellett, melyeket minden családnál előforduló eshetőségekre mindig készletben kellene tartani. A hol a valódiság minden felsorolt jeleivel ellátva nem volna kapható, egyszerűen rendeljük közvetlenül az alábbi ezim alatt:

Thierry Adolf LIMITED őrangyal-gyógyszertárától, Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Központi raktár:

Budapest Török J.; Zágrábban Mittelbach S.; és Bécsben Brady C. gyógyszerésztárában.

Dr. Ujlaki Géza ügyvéd
irodáját. Debreczenben piac
utca 6 szám alatt megnyi-
totta.

Hirdetmény.

Vb. Weinberger és Kovács debreceni bej. nagy kereskedő cég esődtömegéhez leltározott 48332 korona 32 fillér értékű kintlevő követelések a Csődválasztmány határozata folytán Önkéntes árverésen 1902 szeptember 29-én d. u. 3 órakor a kir. Törvényszék árverési termében eladtaak.

A követelések szükség esetén leltári értékükön alul is eladatnak s azok fennállása, valódisága és behajthatósága tekintetében a választmány és esődtömeg semmi fele szavatosságot nem vállal.

A követelések jegyzéke alulirt tömeggondnok irodájában. Piac u. 69. szám. az árverés előtt is megtekinthető.

Debrecen 1902. szeptember 20-án.
A csődválasztmány megbízásából

Dr. Hollaender Dezső s. k.
vál. jegyző.

Dr. Popper Mór s. k.
esődtömeggondnok.

100 koronáért

eladó Rudolf trónörökös „Osztrák-Magyar Monarchiája”,
.. kitűnő állapotban, füzetekben, német szöveggel ..

Czím a: Kiadóhivatalban.

Ingyen adok mindenkinek képes árjegyzéket.
Előre haladt idény miatt raktáron levő összes áruimat
Gyári áron boesájtom a nagyérdemű közönség rendelkezésére.
Áruim minden bel és külföldi óra és ékszer kereskedőkkel
Versenyképesen.

Ezüst éremmel kitüntetve,
versenyképességért, saját-
gyártmányu inga óráimért.

Azon felül raktáron tartok: Magy. kir. fémjellel ellátott 14 karatos arany gyűrűket 2 f. 50 któl fölfelé, arany fülbevalókat 1 f. 50 któl fölfelé, karkötőket a legolesóbtól a legdrágábig, lánczokat, hőlgyek és urak részére, ezüst és China-ezüst evőeszközöket, ezüst és China ezüst dísz tárgyakat.

Minek utána azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy egy nagyobb menységű óra és ékszer raktárt olcsón megvásárolva én is a n. é. közönségnek azokat minden elfogadható áron elárusítom.

Tisztelettel:

Gasparik Antal,

Chronometer mű-órák, óra készítő, valamint a M. Kir. All. Vasutak szállítója és pályaszerelője. Debreczen, alföldi takarékpénztár épület.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

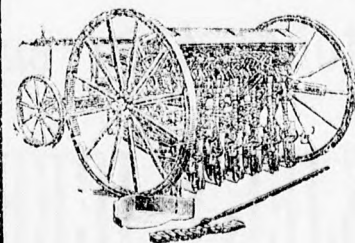
folytonosan ható kettős emletyű szerkezettel és nyomó szabályzóval.
A munkaképesség 20 %-al nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hidraulikus sajtók. ● ● ●

● **Szőlő és gyümölcs zuzók**
és boglyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-
vágó és hámozó gépek. Legújabb szerkezetű, szabad. önműködő „SYPHONIA”
gyümölcs és szőlővessző permetezők. Szőlő-ekék.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű

„AGRICOLA” (tolóvetőkerék-rendszer)
vetőgépei

Mindennemű mag- és különböző magmennyiség szá-
mára váltókerekek nélkül, dombon avagy síkon, a
legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a
mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető leg-
nagyobb munka-, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket
széna- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgá-
nyok, gabonarosták, trieurők, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer
és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak.

MAYFARTH PH. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntődék és vashámorművek.

Alapítva 1872.

BÉCS, II/1. Taborstrasse 71.

880 munkás.

Kitüntetve több mint 490 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon.
Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszontelárusítók kerestetnek.

Újabb haladás!

kérje mindenütt csakis az
új Eisenstädter-féle

Bajcsy

EGLASINE

padlófénymáz. Gyári
jegy: „VASLOVAG”
törvényesen védve.

Gyorsan szárad!

Kiadós! Mosható!

Tükörfényű!

Tartós! Szaktalan!

EGLASINE

padlófénymáz
utólag nem ragad
igy tehát sem
por, sem piszok a padlóba
nem hatolhat be. **EGLASINE**
használatban a legolcsóbb be-
eresztő szer. Takarékos hasz-
nálat mellett 1 kg. elegendő
12 □ méter területre.

!!! Kapható mindenütt !!!

Kenyér szállítási pályázat.

A debreczeni ev. ref. egyház ispotályi vegyes bizottsága az ev. ref. szegény ápoló intézet részére a kenyérszükséglet szállításának biztosítására ezennel pályázatot hirdet. A szállítás 1902. évi november 1 ső napjától 1903. évi okt. 31, — tehát egy évre, esetleg 1905. évi okt. 31. napjáig terjedő 3 éven át eszközöltetnék. Szükséges darabonként 140 deka sulyu buza és rozs vegyítékből ugynevezett kétszeresből és a helybeli István gösmalomi 7-es lisztből egyenlő mennyiségben dolgozott és sütött izletes, egészséges kenyér. Egy kenyér 1 egyénnek 2 napi ellátására van szánva; mihez képest a változó mennyiségben szükséges kenyerek minden második napon d. e. 11 órára az intézet helyiségében beszállítandók — az előző napon az ispotályi felügyelő által megjelölt mennyiségben. A szerződés aláírásával egyidejűleg köteles vállalkozó 600 korona óvadékot készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban letenni összes szerződéses kötelezettségei teljesítésének biztosítékául.

A pályázat zárt ajánlat útján adandó be az egyház igató hivatalába f. évi szept. 27. délután 5 óráig világosan keiteendő lévén az 1 drb. 140 deka sulyu kenyér ára filérekben s az, hogy 1 éves szerződés esetén mily ár mellett szállit s az összegből 3 évenszerződés esetén hány % -ot enged. Az egység ár a szerződés tartama alatt sem fel nem emelhető, sem le nem szállítható. A vegyes bizottság fentartja magának a jogot az ajánlatok közül szabadon választani a vagy az összes ajánlatok mellőzésével a szükségletet más nton beszerezni.

Jeney Könyves Tóth Kálmán
előadó jegyző. elnök.

Egyenruházati-intézet

„A magyar testörhöz.”

PETRUS KÁROLY

polgári és katonai szabó

BÉCS

XV., Hütteldorferstrasse 183.

a cs. és kir. lovassági, gyalogos és tüzér laktanyákkal szemben

Arjegyzékek ingyen
és bérmentae.

Egyenruhák cs. és kir. katonaság,
állami tisztviselők,
Veterán-egyletek,
sport, vadász és kerekpár kosztümök,
liberiák, stb.

JUTÁNYOS ÁRAK, KITŰNŐ KISZOLGÁLÁS.

Talán Angliában volt az idén?

Kerdek mindun'alan azon uraktól, kik a modern szabasu és feltűnő elegáns szürkés-fekete Raglan-felöltöket és öltönyöket viselik . . . Holott ezen izléses angol ruhák a NEUMANN M. cs. és kir. udvari szállító férfi-, fiu- és gyermekruha-telepéből (Debreczen, Piacz-utca 49., a m. kir. postával szemben) származnak.

180,000 korona

nyerhető Október 1-én egy

TISZA-CSEGEI SORSJEGY ICÉRVÉNNYEL.

==== Ára 6 ¹/₂ korona. ====

Kapható a

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bankban.

Arverési hirdetés.

Építkezési anyagok, álványok, ajtók, ablakok, vasrácsok, vasajtók, tűzfal és állás kapesok, kecskelábak stuktur gerendák, esigasorok, kőszlopok, kőkonsolok, márvány lapok, kötelek, két ipar vasuti koci hozzávaló sinekkel, egy mészhozó 2 vedérrrel és kötéllel, egy nagy kapu, egy 33 méter hosszú és 7 méter széles, ezeréppel fedett, esetleg három részre is osztható szin, nagy mennyiségű vas mázsaszámra, továbbá egyéb ingóságok is 1902 évi szeptember hó 22-én délutáni 2 órakor, az országos tanítói árva-ház mellett levő, néhai Varga Ferenc tulajdonát képezett telepen, önkéntes árverésen el fognak adatni.

Megérkeztek a legújabb

női ruhaszövetek, Francia flanelek,

mosó vizek, szőnyegek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai.

Vászon készfehérnemű raktárába.

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Olcsóbb, mint bárhol!

Pásztor Gyula és Társa

vas-, szerszám- és rézárú-kereskedése.

DEBRECZEN. — CSAPÓ-UTCZA.

Bank-ház.

A nagyközönség szives figyelmét van szerencsénk felhívni **vas-, acél- és rézárú-kereskedésünkre**. Debreczen, Csapó-utca elején.

Gazdasági eszközök: Lánczos (Sack) ekék, mindenféle ekerészek és kézi szerszámok. Vasboronák, lánczok. Angol gépszij és gépfelszerelések.

Háztartási cikkek: Takarékos tüzhelyek, kályhák, konyhaedények, solingeni evő szerek, ollók és zsebkések. Épületi és butor vasalások. Műszerek minden kézműves számára mérsékelt árak mellett.

Épület vasgerendák: falkötő vasak és fedélemezek külön ajánlat szerint.

Vadászati kellőkek: Vadászfegyverek, revolverek és töltények, úgy szinte mindenféle hozzávaló felszerelések igen jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek

1 Kó. lemez konyha edény 65 kr.

1 Kó. lemez konyha edény 65 kr.

MEGHIVÁS

a debreczeni termény és áruraktár részv.-társaság

1902. szeptember hó 28-án, d. e. 10 órakor

a városháza kistanác-termeiben tartandó

XV. évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. Határozathozatal a lefolyt 1901—1902. évi üzleti év zárszámadása és a felmentvény megadása tárgyában.
3. Határozathozatal a nyereség felosztása és az osztalék megállapítására nézve.
4. Egy a sorrend szerint kilépő és egy elhalálozott igazgatósági tag helyének választás útján való betöltése.

Debreczen, 1902. aug. 19.

Az igazgatóság.

JEGYZET: A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényes köteles részvényeit a közgyűlés előtt legalább 1 nappal a társaság pénztáránál, vagy a debr. első takarékpénztárnál, vagy a debreczeni ipar és keresk. banknál — tértvény és igazoló jegy kíséretében — letenni. A zárszámadások 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság hivatalos helyiségében a részvényesek rendelkezésére állanak.

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület, szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, díszítések, érmek és kiüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerékpárosok, evezősök, vitorlások, athléták, lövészek, tornászok dalarok, vadások, veteránok, tűzoltók, stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé. Elsőrendű ajánlatok.

TÓTH GYULA

vaskereskedő DEBRECZEN,

Piac és Kossuth-utca sarkán.

Ajánlja dus raktárát: vas, szerszám, épületvasalásházi-, kerti és konyha felszerelésekben.

Hatvan-u. 2. sz. a. raktáramban

nagy választék magyar és bud-veiszi gyártmányu porcellán kályhákban, valamint első minőségű vasbutorok, fürdőkádak, jégsekreányek és fényezett fémárak.

Szolid kiszolgálás. — Jutányos árak.

Felvilágosítás

vagyon, család vagy magán személyről bármely is lelkiismeretesen és bizalommal teljesít:

A. WOLFFSKY, Berlin

N. 37. tudakozó intézete.

o o o o o Alapítva 1884-ben. o o o o o

Huszmillió korona

kölesön.

Törlesztési kölesönkre kiadó, olcsó kamattal, (töketörlesztés és kamattal 4-75%) az érték $\frac{3}{4}$ részéig, csak földbirtokra. Nagyobb kamatozású kölesönök olcsóbb kamatozásúakra konvertáltak.

Lövy Antal

Budapest, VII.

István-tér 6. szám.

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitünőbb és legbiztosabb a FÖLDES-féle MARGIT-KRÉM

mely vegytiszta, sem higanyt, sem olmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan, zsírmentes.

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrkéreg (Mitesser) és minden más bőrbajot. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehérré és üdévé varázsolja!

Legkitünőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 1 kor. nagy tégely 2 kor. Margit-hőlgypor (3. féle színben) 1.20 k. Margit-szappan 70 fl. Margit fogpép (Zahn-pasta) és Margit-arczvíz 1 kor.

A közönség megtévesztését elzáró utánzatoktól óvakodjunk.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen, gyógyszerész Arad.

Kapható minden gyógyszertárban, drogériában illészer kereskedésben.

Főraktár Debreczenben:

Balázs Ö. Füleki L. Kovács N. Mihalovits, Muraközy, Rotschnek V. E., Szilcz F., Tóth B., gyógyszertárakban. Jóna és Jóna drogueriájában.

Szivattyúk és mérlegek

mindennemű házi és nyilvános czélokra, a mezőgazdaság-, építkezés- és iparnál.

Csővek, tömlők, csapok stb. stb.

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság

legújabb javított reneszerü tizedes, futó súlyu és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári mezőgazdasági és ipari czélokra.

Embermérlegek, mérlegek, házihasználatra, stb.

W. GARVENS, WIEN,

I. Schwarzenburgstrasse 6.
I. Wallfischgasse 14.

Kapható technikai és gépüzletekben, kútkészítőknél stb.

Arjegyzők ingyen és bérmentve.

KRAYER E. ÉS TÁRSÁ

MAGYAR FESTÉK-, KENCZE- ÉS LAKK-GYAR

BUDAPEST,

Iroda és raktár: — Compt. u. Niederlage:
V., Váci-ut 6. (Frankl-vasudvar) nyugoti pályaudvar közelében.

József főherczeg 5. cs. és kir. fensége udvari szállítójai.

FIÓKÜZLETEK: — FILIALEN.

VII., Akácfa-utca 64. (Király-utca sarok).

VII., Kerepesi-ut 50. (Erzsébet-körút sarok).

IV., Vámház-körút 10. (Közp. vásárcsarnok átellenében).

M. kir. állami és Budapest fő- és székváros szállítójai.

Halzsír, faggyu, vaselin, gépolaj, kocsikenőcs, föld-, vegyszeti- és lakkfestékek, kátrány, carbol, creolin, carbolineum, kékkő, olaj, vizüveg, kátrány, silicat, portland-cement, gipsz, graphit stb.

Arjegyzők kívánatra bérmentve.

Keil-lakk

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Szagtalan

padló-viasz „Gloria“

Arany-fénymáz

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

képkeretek stb. bearanyozására.
1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.
1 doboz ára 45 kr. — Mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadar czégnél Debreczenben.

Égyéves önkéntesek

Arjegyzőkkel és felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Prelovsky András,

elsőrangú katonai és polgári szabó üzletében,

Debreczen, Kossuth-u. 4. sz.

a legegánsabban, szabályszerint, kiváló olcsó árban felszereltetnek. Az anyag jóminőségéért, valamint előírás szerinti elkészítéséért felelősséget vállalok

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZET POZSONY
ÉS SANATORIUM (Cottage)

Cyugoró hegyi fekvésben, pommelés és szőlő vidék 201 kilométerrel távol
apán nyugatos ország utak. Szigorúan szabályozott szakorvosi kezelés.
Legmodernebb kezelési Káminó ellátás, műrészlet árak. Egész éven át nyitva.
Prospektust és felvidágosítást küld.
AZ IGAZGATÓSÁG

MARGIT KRIM

Ára: 2 kor. - 100 golyó 1 kor., szappan 70 golyó, pudor 1.20 : ev.
Készít: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.
Kapható minden gyógyszerüzemben.

Taningene hajfestő szer

A legkiválóbb és legbiztonságosabb sötétzöld, barna és fekete. - Ára 6 korona.
A szájnak és fogaknak legelőjebb az

ROZSATEJ a legjobb és legeszegecsőbb szőlő-szer.
1 üveg ára 2 korona
Ehhez hygien. hálszamszappan 60 dár.
Főszéküldési hely: CZERNY J. ANTON, Bécs, XVIII. Carl. Ludwigsstr. 6

PLATSCHEK VILMOS
elismert legszofidabb

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV. Központi Városház.

Párisi kiállítás: arany érem!
FERNOLENDT

Cipőfénymaz, legjobb fénymaz a világon, a cipőknek gyorsan sötét,
fekete fényt ad és a bőrt is tartóssá teszi.
Alapítva 1832. - Gyári raktár: Bécs, I., Schulerstrasse 21. - Mindenütt kapható

SCHWANHÄUSSER irodalmi cikkek

RENDET TARTANAK - IDŐT TAKARITANAK
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
SCHWANHÄUSSER, BÉCS, I., Johannesgasse 2.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR
(ORTHOPÄDIAI MŰINTÉZET)

Budapest, VII., Kerepesi-út 32. (a Rókus-kórházzal szemben.)
Sérvtörök, mellékek, műszerek, harkók, stb. Orvos-sebészeti műszerek, kötszerek,
betegápolási cikkek.
Gummi és hallóanyag különlegességek.
Árjegyzék zárt borítékban ingyen.

PFAU COGNAC A LEGJOBB

Várgyógyítás - Hemopatia.
Feltalálja és egyedül képviselője:
Dr. KOVÁCS J. egyet. orvos.
Budapest, V., Váci-körút 18.

28 ÉV ÓTA!
AZ ELISMERT LEGJOBB
MAGYAR BESZERZÉSI
FORRASA
MAUTHNER ÖDÖN
BUDAPEST
CS. ÉS KIR. UDVARI MACKERESKEDÉSE
ANDRÁSSY-ÚT 23. SZ.
ÉS ROTTENBILLER-UTCA 33.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE.

HOTEL PARIS SZÁLLODA

Szállodás: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRÚT 25.
100 szoba 1 főtől legjobb kiszolgálással együtt.
Fürdők, elegáns kávéház, étterem és
sörözők a házban. Villamos vasúti megálló-
hely az összes pályaudvarok felé.

Mi helybeliek Budapeston a
NEW-YORK kávéház-
ban (Graszóbeli-körút 9-11.)
találkozunk.
Estánként honvédeknek.

HIRDETÉSEKET • REKLÁMOKAT
szakaszonként, pontosan és legelőjebb
közöltet az összes lapokban az
ALTALANOS TUDÓSÍTÓ
hirdetési osztály.
Budapest, VII., Erzsébet-körút 64.
Tulajdonos: LEOPOLD GYULA, szerkesztő.

BAYER-féle
MAGYAR TURISTA-TAPASZ
tyukszem, bőrkéreg és bőrkeményedés ellen
legelőjebb és legbiztonságosabb szer. - Egy tekercs ára 80 fillér.
1 kor. becsüldés után bérmentve küldi az egyedüli készítő:
VÖRÖSKERESZT GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Andrassy-út 81.
Kapható gyógyszerüzemekben és drogueriákban.

The Freshams
Életrövidítő társaság
Magyarországban működik 1865 óta
Igazgató a társulat saját palotájában
Budapest, Cseresznyefasor 54/b

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kőes bőrvíz
gyógyfürdő, pártus gőzfürdővel,
legmodernebb lezop. üdőkkel,
pompás ásványvíz-szodák, ká- és
sulfidfürdőkkel, - 200 kényelmes
lakosztóval.
Prospektus kívánatra ingyen és
bérmentve.

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ VILÁGAT
BUDAPEST VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 17.
FELVILÁGOSÍTÁS DÍJTALAN
Dr. Kovács
KÉZPASZTA
csak a félholdalaku védjeggyel valódi,
3 nap alatt minden kezét gyógyítja
és fehérre varázsolja.
Egy üveg 1.20 k. Hozzávaló szappan 1 kor.
Fő- és széküldési raktár: Dr. KOVÁCS ERNŐ győgy- és házszertára,
Budapest, VI., Gyár-utca 17. szám.
Megjelent "TOILETTE TITKOK" - kívánatra ingyen és bérmentve

JENCS-féle
MAGYAR RESTITUTIÓS-FLUID
lovak és szarvasmarháknek
Az állatok tömörését fokozza, állatvéd,
erősíti és megújítja a lábuk merev
bőrét, és intárgulást és az u. n. pók-
sodást. - Ára 2 korona. Postán 2.80 kor.
beküldés után bérmentve küldi.
JENCS VILMOS gyógyszerára
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZ.

Az összes létező és bárhol hirdett gyógyszerek megrendelhetők **ZOLTAN BELA** gyógyszerüzében Budapest Szabadságtér és Sétány-utca sarkán

A legjobb órákat
legelőjebb és legbiztonságosabb ékszereket
RÉSZLETFIZETÉSRE
szigorúan szabott árakon szállítja Magyarországra a nemzeti
első és legnagyobb üzlet
BRAUSWETTER JÁNOS kronométer-órák
SZÉKESÉDEN
Árjegyzék 2000 kappal ingyen és bérmentve.

LE DÉLICE
"Le Délice"
legelőjebb Vergé cigarettapapír,
legkedveltebb Vergé szívarkahüvely.
Egyszer meggyújtva,
a cigaretta a nélkül, hogy kialudna,
egész végig ég.
Mindenütt kapható.

Különlegességi gyártmányok
Szivattyúk és Mérlegek
minden féle minden czéira
L. Weibschg. 14. GARVENS W., BÉCS, I. Schwarzenbergstr. 6.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

AKAGIA SZAPPAN AKACIA-póler 1 kor., AKACIA-cukor 2 k.
Kiváló arczszépítő készítmények.
Kaphatók a gyógyszerüzemekben.
SZAPPAN legelőjebb és legbiztonságosabb
póder szappan. - Ára 1 korona.
Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Kálvin-ter.

SANTAL EGGER
Legelőjebb orvosi és háztartási szerek és készítmények.
Főraktár: Győr és Buda között a központi vasúti állomás mellett.
Kaphatók a gyógyszerüzemekben.
Vidékekre 2 kor. 40 fill. díjért küldjük a legelőjebb és legbiztonságosabb
NANDOR-GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 27.

Ajtó-utca 26. sz. alatt
2 csinos utcai lakás
minden órán kiadó.

Minden külföldinél jobbak
és olcsóbbak!

A
Debreczeni Vasöntőde
és
Géplakatosság
aranyéremmel kitüntetett
ék-szerkezetű, erőátvitteles
Borsajtói és
Szőlőzuzói!
Eladás egyedül a gyártelepen
Péterfia végén,
a Hadház-utczában.

KIVALÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

húsból készült és emek tápanyagát tartalmazó istelen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, beteggyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, tüdőknél, munkáiban

vas-Somatose

alakjában a sápkórosoknak lesz ajánlva az orvosok által.

Vas Somatose nem egyéb 2/3 rész- ves összetételű vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gerjeszti az étvágyat. Haktáron van az összes gyógyszer-tárakban és gyógyszer-kereskedésben.

Elegáns! Divatos. Szép!

500 darab **RAGLAN PALETÓ**
Még a készletből tart leszállított árban lesz eladva.
Rózsa Lajos legnagyobb női felöltő áruházában,
Debreczen, Kistenplombazár.
Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.